

KUUROJEN LEHTI

JOULUKUU
DECEMBER 1973



Tidskrift för döva

Joulunviettoon Malminharjulle

Malminharjulla on kaikkea mitä joulunvietolta odottaa:

- talvinen ja rauhallinen luonto
- viihtyisät tilat
- joulupöytä
- sauna
- mahdollisuus olla omissa oloissaan tai toisten seurassa

Joulunvietto Malminharjulla 22—26.12. 1973
maksaa vain 120,— markkaa.

Ilmoittautumiset os: Kurssikeskus Malminharju,
Koskenmylly, puh. 910/845 196

TERVETULOA JOULUKSI MALMINHARJULLE

Liiton uutisia

Työvaliokunnan kokouksessa 23. 10. liiton toimistossa käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

Pohjois-Suomen toimialueen kuurojenkonsulentin toimea hakeneista päätettiin kolme pätevämmäksi katsottua kutsua liiton toimistoon lähempiä keskusteluja varten.

Toimistolle annettiin tehtäväksi tuoda seuraavaan kokoukseen ehdotus konsulenttien toimialuejaosta.

Pohjoismaiden kuurojenkonsulenttien kokoukseen Bergenin 5—8. 11. aikaisemmin valitun konsulentti Aira Roihan tilalle valittiin tämän eroamisen takia Itä-Suomen konsulentti Päivi Pietilä.

Edellämainittuun kokoukseen oli kutsuttu myös kuuro edustaja, mutta osin taloudellisten syiden takia katsottiin ettei tähän ole mahdollisuuksia.

Hyväksyttiin konsulentti Roihan pyyntö tutustua Bergenin matkan jälkeen Oslossa tri Basilierin laitokseen ja prof. Hansonin kutsumana Ruotsin kuurojen liiton toimintaan Leksandissa.

Helsingin liikennelaitos oli ilmoittanut poistaneensa kuulovammaisilta oikeuden matkustaa lastenlipun hinnalla kaupungin liikennevälineissä. (Muille invalidiryhmille tämä etu oli säilytetty). Toimistolle annettiin tehtäväksi ottaa selvää päätökseen johtaneista syistä ja ryhtyä toimenpiteisiin menetetyn edun palauttamiseksi.

Toimistolle annettiin tehtäväksi

laatia seuraavaan kokoukseen ehdotus kasettitelevisiotoiminnan aloittamiseksi liiton piirissä viittoma-kielen yms. opetus- ja ohjelmatoiminnassa.

Tiedotussihteerille annettiin tehtäväksi valmistella seuraavaan kokoukseen ohjelmaehdotus Kuurot—kuulevat -seminaaria varten.

Työvaliokunnan kokouksessa 20. 11. liiton toimistossa käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

Konsulenttien toimialuerajoiksi hyväksyttiin: Pohjois-Suomi, toimialue Oulun ja Lapin läänit, Itä-Suomi, toimialue Kuopion, Pohjois-Karjalan, Mikkelin ja Keski-Suomen läänit, Etelä- ja Länsi-Suomi toimialue Uudenmaan, Kymen, Hämeen, Turun- ja Porin ja Vaasan läänit + Ahvenanmaa.

Malminharjun täysihoido- ja majoitusmaksuja päätettiin korottaa 1.1. 1974 alkaen seuraavasti:

täysihoidomaksu päärakennuksessa 30 mk/vrk, mökissä 25 mk/vrk, majoitusmaksu päärakennuksessa 15 mk/vrk, mökissä 10 mk/vrk, lapset 4—12 v. 50 % alennus, alle 4 vuoden maksutta.

Merkittiin tiedoksi, että Malminharjun talonmies R. Östman eroaa omasta pyynnöstään 30.11.73. Eroavaa talonmiestä päätettiin muistaa liiton puolesta lahjalla.

Päätettiin myydä Malminharjulla pakettijoulua 22—26.12. hintaan mk 120,— hengeltä.

Samoin päätettiin myydä Malminharjulla pikkujouluja ryhmille, jolloin perusmaksu on 10 mk hengeltä ja lisäksi muut maksut.

Kilpailukutsu

Kutsumme kaikkia pojoismaiden kuuroja kuvaamataidon harrastajia osallistumaan XII Kuurojen Pohjoismaisen kongressin yhteydessä Turussa 14—19.7. 74 järjestettävään kuvaamataidon kilpailuun.

Kilpailusarjat:

1. Piirustus: kukin kilpailija saa lähettää enintään kaksi piirustusta, molemmat huomioidaan kilpailussa. Piirrosten on oltava joko lyijykynä- tai hiilipiirroksia. Koko ja aihe vapaa.

2. Vesivärimaalaus: Korkeintaan kaksi maalausta kilpailijalta, molemmat huomioidaan kilpailussa.

3. Öljymaalauk: korkeintaan kaksi maalausta kilpailijalta, molemmat huomioidaan kilpailussa.

4. Muu taideharrastustyö (esim. kuvanveisto, puuleikkaus, mosaiikkityö): korkeintaan kaksi työtä kilpailijalta, molemmat arvostellaan erikseen.

Kilpailuihin ei saa osallistua henkilö, joka ammattityönään suorittaa samaa tehtävää kuin kilpailulaji on.

Kaikissa lajeissa jaetaan I—III palkinto siten, että palkintotuomareiden arvosteleman tason mukaisesti voidaan jakaa useampia ja samannarvoisia palkintoja ja jättää esim. I palkinto jakamatta.

Palkintotuomareina toimivat suomalaiset asiantuntijat (3 kuulevaa).

Kilpailussa mukana olleet työt on omistajan tai hänen edustajansa poislähtiessä otettava mukaan, ainoastaan pyydettyäessä ne lähetetään takaisin postissa.

Kaikki työt on lähetettävä viimeistään 15.6. 1974 mennessä osoitteella Kuurojen Liitto, Liisankatu 27 E 10, 00170 Helsinki 17.

Jokaisen työn mukana on seurattava suljetussa kuoressa oma nimi ja osoite.

Saapuneisiin töihin ja kirjeisiin merkitään niiden saapuessa numero, kuoret avataan vasta arvostelun jälkeen.

Runsasta osanottoa toivoen!

Kuurojen Liitto r.y.



78 vuosikerta 1973

N:o 12

Toimitus
Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija
Utgivare

Suomen Kuurojen Liitto r.y. —
Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja
Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri

Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja

Svenskspr. red.

Rea Stadius
Kauppalaantie 9
Helsinki 32

Toimituskunta

Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck ja Raija Nieminen.

Tilaushinta

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 20:—, ulkomaille 22:—.
Tilattavissa postitoimitusta.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500,—; 1/2 siv. 300,—;
1/4 siv. 175,—; 1/8 siv. 100,—.
Kuolinilmoitukset ja järjestöilmoitukset muualla kuin järjestöpalstalla 20 penniä pmm.
Kaikki maksut postisiirtotilille 6825-9.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savisaari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Agrologi Jaakko Väisälä,
puh. 638 154.

Opinto- ja tiedotussihteeri

Liisa Kauppinen,
puh. 638 154

Järjestösihteeri

Esko Sänkinie mi.

Rahastonhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Etelä-Suomen konsulentti

Sosionomi Aira-Liisa Roiha,
puh. 638 651.

Kurssikeskus Malminharju

Isännöitsijä Alpo Muhonen
19240 Koskenmylly,
puh. 910/845 196.

Tarvitaan muutakin kuin kuulon kuntoutusta

Kuulon Tuki r.y:n aloitteesta on työryhmä Jauhiainen laatinut muistion kuulovammaisten kuntoutuksen nykytilasta Suomessa sekä ehdotuksen kuulonhuollon organisaation luomiseksi.

Ehdotettu kuntousorganisaatio on laadittu huomioiden kuulovammaiset lapsista vanhuksiin. Tällaista kuntoutusta epäilemättä tarvitaan, koska nykyisessä meluisassa yhteiskunnassa yhä useampi alkaa kärsiä kuulovioista. Tältä pohjalta ehdotettu kuntoutussuunnitelma on paikallaan.

Mutta — suunnitelmassa ei ole riittävästi huomioitu kaikkein kiipeimmin apua tarvitsevaa ryhmää: vaikeasti ja erittäin vaikeasti kuulovammaisia, joiden kohdalla tarvitaan muuta kuntoutusta kuin kuulon kuntoutusta. Muistiossa todetaan kyllä oikein, ettei tämän ryhmän kuulon kuntoutukseen ole lääkinnällisiä ja teknisiä mahdollisuuksia kuin rajoitetusti.

Vaikeasti kuulovammaisen ongelmien sivuuttaminen edellämainitulla maininnalla ei poista vammaisen itsensä eikä yhteiskunnan vaikeuksia heidän suhteensa. Päävastoin pitäisi kuntoutusorganisaatiota suunniteltaessa nimenomaan kiinnittää huomiota tähän ryhmään, johon kuuluvat myös lapset. Vaikeasti kuulovammaiselle lapselle pelkkä kuulon kuntoutus ja muutaman sanan lausuminen ei luo kommunikaatiomahdollisuuksia edes oman perheen piirissä.

Muistiossa ei ole lainkaan kiinnitetty huomiota siihen, että vaikeasti kuulovammainen lapsi on ennenkaikkea visuaalinen — kaikki yhteydenpito perustuu näköaistiin. Tällöin nimenomaan viittomakieli luo mahdollisuudet kontaktiin kielen ja käsitteiden oppimiseen.

Toinen kielteinen seikka on se, että ehdotettu kuntoutusorganisaatio perustuu keskussairaalapireihin ja jokaisen piirin johdossa on lääkäri. Pitäisi perusteellisesti tutkia onko pelkästään lääketieteellisen koulutuksen saanut henkilö, jolta puuttuvat tiedot psykologiasta, pedagogikasta, kielitieteestä ja kuulovammaisuuden aiheuttamista erityisongelmista, pätevin tämän kuntoutuksen johtoon.

Kaiken kaikkiaan: jos kuulovammaisten kuntoutusorganisaatiota ryhdytään toteuttamaan maassamme, mikä on ehdottomasti kiireellistä ja toivottavaa, niin kuulovammaisten ja nimenomaan lasten erityiskuntoutusongelmat on ehdottomasti huomioitava ja tällöin on kiinnitettävä huomiota muuhunkin kuin kuulon kuntoutukseen.

JARMO NARMALA

Kansikuva: Keski-Suomen Kuurot r.y:n näytelmäryhmä esittämässä Aleksis Kiven näytelmää Yö ja päivä kulttuuripäivillä Jyväskylässä.



Yleisöä oli jälleen runsaasti. Toisella rivillä oikealla liittomme puheenjohtaja Savisaari ja toimittaja Stadius, itsensä ja ystäviään varmasti moni lukija löytää kuvasta.

Kulttuuripäivät Jyväskylässä 3-4. 11. kuvin ja tuloksin

TIETOKILPAILU

	Pisteet
1. Helsingin Kuurojen Yhdistys	8
Aira Passi	
Roy Widberg	
Matti Laurila	
2. Seinäjoen Kuurot r.y.	8
Aino Viitala	
Paavo Jokinen	
Anja Saunamäki	
3. Lapin Kuurojenyhdistys	7
Aarno Oinas	
Erkki Pulska	
Pentti Nissinen	
3. Turku I	7
Sirpa Kostiaainen	
Tauno Jokela	
Into Mäkinen	
4. Oulun Kuurojen Yhdistys r.y.	6
Annikki Ström	
Pentti Vesa	
Eeva Toratti	
4. Vaasan Kuurojen Yhdistys r.y.	6
Esa Kauppinen	
Outi Tuomi	
Helena Porko	
5. Tampereen Kuurojen Yhdistys r.y.	5
Kirsti Ahonen	
Annukka Tunturi	
Pentti Silta	
6. Keski-Suomen Kuurot r.y.	4
Erkki Hummelin	
Pasi Niemelä	
Antti Kivimäki	

6. Turun Kuurojen Yhdistys r.y.

II	4
Silja Leino	
Aki Sironen	
Kauko Marjamäki	

KANSANTANHU

1. Turun Kuurojenyhdistys I	
2. Keski-Suomen Kuurot	
3. Turun Kuurojenyhdistys II	
4. Helsingin Kuurojen Yhdistys	



Turku uudisti voittonsa kansantanhussa, tällä kertaa oli paras Turun I ryhmä (v. 1971 Turku II).

NÄYTELMÄT

1. Turku »Taistelu Heikkilän talosta»
 2. Keski-Suomi »Yö ja päivä»
 3. Helsinki »Onko Kasper tullut hulluksi?»
- Paras miespääosa, esit. Into Mäkinen Turku
Paras naispääosa, esit. Aira Passi Helsinki
Paras ohjaus »Ryhmätyö» Jyväskylä
Paras miessivuosan esit. Tauno Jokela Turku
Paras naissivuosan esit. Heljä Kannisto Turku

KUOROLAUSUNTA

1. Keski-Suomi	8,50
2. Turku II	8,42
3. Helsinki	8,00
4. Turku I	7,59
5. Seinäjoki	7,50

HUUMORIKILPAILU

Avoim sarja	
1. Erkki Yli-Petäys Turku	7,83
2. Silja Leino Turku	7,75
3. Soini Suni Helsinki	6,08
Nuorten sarja	
1. Pirkko Johansson Keski-Suomi	8,25
2. Into Mäkinen Turku	7,58
3. Risto Rautanen Helsinki	6,58

LAUSUNTA

Avoim sarja	
1. Aili Paavola Turku	8,50
2. Annikki Moilanen Keski-Suomi	8,29
3. Pirkko Koivula Turku	7,42
A-sarja	
1. Anja Ojantakanen Turku	8,25
2. Marjatta Niemelä Keski-Suomi	8,17
3. Senni Virkkunen Helsinki	7,38

B-sarja

1. Tuula Ikonen Helsinki	7,96
2. Pirkko Johansson Keski-Suomi	7,38
3. Raija Kivi Turku	7,13
A-R. Liimatainen Keski-Suomi	6,70
Anja Kaartinen Keski-Suomi	6,25

VISUAALINEN KERRONTA

Avoim sarja	
1. Silja Leino Turku	8,00
2. Erkki Yli-Petäys Turku	7,83
3. Sulo Hallinen Seinäjoki	7,33
4. Soini Suni Helsinki	7,00
Nuorten sarja	
1. Risto Rautanen Helsinki	7,75
2. Janne Holmberg Helsinki	7,00
3. Timo Jaakkola Turku	6,92
4. Pirjo-Leila Mäntylä Turku	6,83

KERRONTA

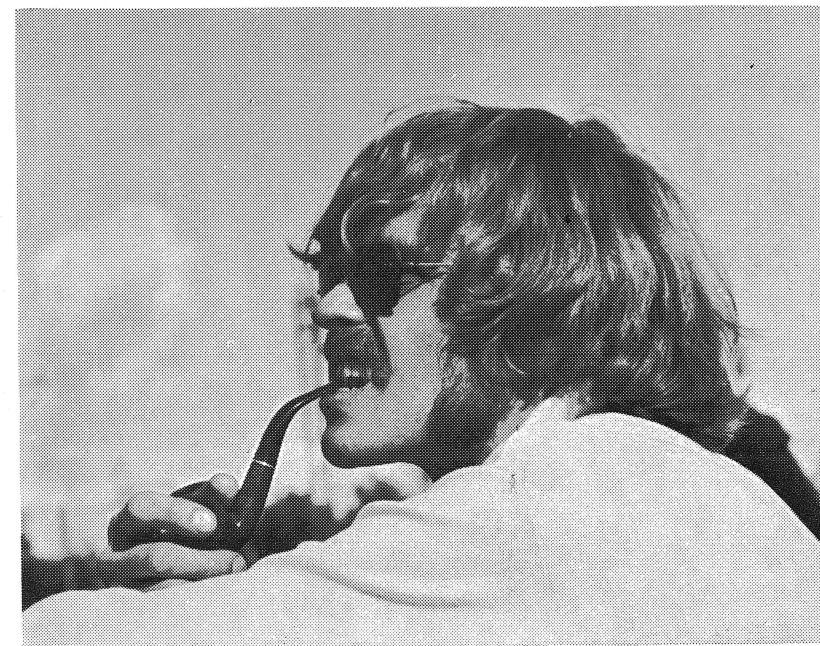
Avoim sarja	
1. Sirpa Kostiaainen Turku	9,00
2. Silja Leino Turku	7,50
3. Soini Suni Helsinki	7,42
Nuorten sarja	
1. Risto Rautanen Helsinki	7,75
2. Pirkko Johansson Keski-Suomi	7,42
3. Sinikka Koivula Turku	6,83
Antero Kivi Turku	6,17

PANTOMIIMI

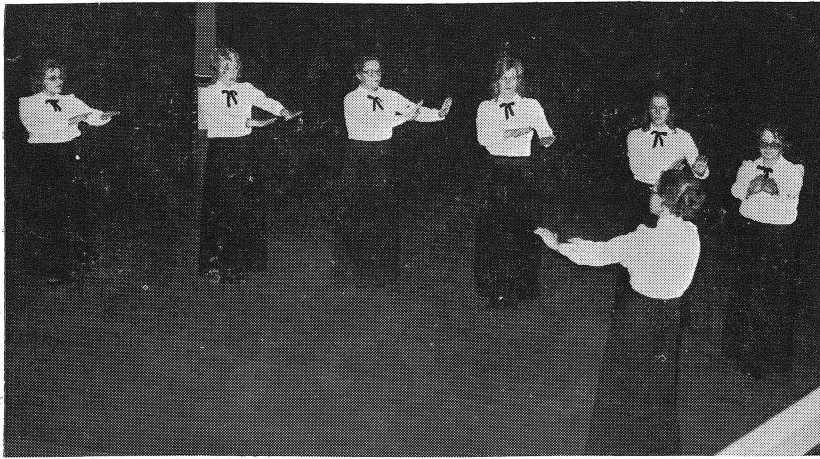
1. Tauno Jokela Turku	9,00
2. Risto Rautanen Helsinki	7,92
3. Martti Turunen Helsinki	6,92
Jukka Hiltunen Helsinki	6,83
Janne Holmberg Helsinki	6,83



Taistelua Heikkilän talosta turkulaisten esittämänä. Vas. piit Heljä Kannisto, joka palkittiin parhaan naissivuosan esittäjänä ja Aili Paavola ihmettelevät mitä pihalla tapahtuu. Oik. talon emäntä, Silja Leino, on ottanut isännältä ruoskan ja osoittaa kenelle valta talossa kuuluu.



Pasi Niemelän valokuva Savu, I sija valokuvakilpailussa musta-valkoisten kuvien sarjassa.



»Säkenöi itä. Jo hiipi vesille tuuli, sen siipi laineita keinuttaa. Kalpeat tähdet, mereen helminä pudotkaa.» Keski-Suomen kuoro esitti Annikki Moilasen johdolla Leconte de Lislen Putoavat tähdet.

TAIDE- JA HARRASTETYÖT

Maalaukset

1. Soini Suni Helsinki, »Porvoon luontoa»
2. Heljä Kannisto Turku, »Talvi- maisema»
3. Soini Suni Helsinki, »Lohjan luontoa»

Vesivärimaalaukset

1. Leila Hallinen Seinäjoki
2. Pentti Piirainen Tampere
3. Leila Hallinen Seinäjoki

Piirustus

1. Tauno Jokela Turku, »Talviyö»
2. Tauno Jokela Turku, »Hirsiran- ta»
3. Armi Piirainen Tampere »Pöllö»

Harrastetyöt

1. Maire Onatsu Turku
1. Paavo Hantunen Säynätsalo
2. Sulo Hallinen Seinäjoki
3. Annukka Tunturi Tampere

Valokuvat

Mustavalkoiset

1. Pasi Niemelä Jyväskylä, »Savu»
 2. Pasi Niemelä Jyväskylä, »Kaupan ovi»
 3. Marjatta Niemelä Jyväskylä, »Vastavaalo»
- Värivalokuvat
1. Into Mäkinen Turku, »Mattopyy- killä»
 2. Pentti Piirainen Tampere, »Ilta- kellot»
 3. Soini Suni Helsinki, »Suomenlin- nan ranta»

Kaitafilmit

1. Pentti Korhonen Keski-Suomi, »Sydän-Suomesta»
2. Eeva Ratavaara Keski-Suomi, »Kesätouhuja»
3. Aura Ahlbäck Helsinki, »Itäme- ren viikko Rostokissa —72»
3. Seppo Laukkanen Keski-Suomi, »Ensimmäinen lapsi tuli kotiin»

PIIRUSTUSKILPAILU TYÖKILPAILUNA

1. Soini Suni Helsinki
2. Tapio Pohjois-Koivisto Turku
3. Leila Hallinen Seinäjoki
4. Heljä Kannisto Turku
5. Silja Leino Turku
6. Aki Sironen Turku
7. Hannele Billing Seinäjoki



Helsingin ryhmä tietokilpailussa, vas. R. Widberg, A. Passi ja M. Laurila.

Protesti

Arvoisat kulttuuripäivien tietokilpailun järjestäjät. Lukekaapa tarkemmin »Saarijärven Paavo». Myös vaimo sanoi »Vaikka koettaa, eipä hylkää Herra.» Joten vääräksi tuomittu vastauksemme oli oikea. Näin ollen katsomme, että kulttuuripäivien tietokilpailun lopputulos on mitätön.

Kunnioittaen

Turku I.

Tietokilpailun kysymysten laati- jana olen yksin syntipukki tapahtu- neeseen. Tuomarit luottivat vas- taukseeni. Kysymyshän kuului: »Kuka lausui: vaikka koettaa, eipä hylkää Herra». Hyväksymäni vas- taus oli: Saarijärven Paavo.

Otin kysymyksen ja vastauksen Kirsti Rautiaisen visailukirjasta. Kirsti Rautiainenhan on tunnettu tietokilpailujen järjestäjä mm. TV:ssä. Luotin hänen vastaukseen- sa tarkistamatta sitä.

Tapahtunut on myös opetus: kos- kaan ei voi olla kyllin tarkka.

Pahoitteluni Turun I-ryhmälle. Tässä vaiheessa ei voi enää muuta.

J. Narmala.

YHDISTYSTEN VÄLINEN PISTEKILPAILU

Turku	61	pistettä
Helsinki	36	»
Keski-Suomi	29	»
Seinäjoki	8	»
Lappi	4	»
Vaasa	3	»
Oulu	3	»
Tampere	2	»

Saksalaiset vieraamme

Meillä oli täällä Suomessa tänä vuonna epätavallisen kylmä syys- kuu, aurinko paistoi harvoin. Mutta huomasitteko, että syyskuun puoli- välin jälkeen oli toista viikkoa kes- tänyt lämpimämpi kausi, jolloin au- rinkokin paistoi? Tiedättekö, mis- tä tämä johtui? Se johtui siitä, että saimme 15.9. vieraita Itä-Berlinistä ja he toivat tuliaisiksi auringon ja lämpöä! Niin he ainakin itse sa- noivat. Berliinissä oli nimittäin heidän lähtiessään auringonpaiste ja lämpötila +23°. Siitä riitti mu- kaanotettavaksikin.

Nämä »aurinkoiset» vieraat olivat DDR:n kuulovammaisten järjestön (liiton nimi on lyhennetty ADGV) presidentti Emil Friedberger ja liiton keskuskomitean sihteeri Helmut Siebert. Friedberger on menettänyt kuulonsa sodassa. Siebert on kuuleva, koulutukseltaan hän on kuurojenopettaja.

Friedberger ja Siebert tulivat ADGV:n edustajina liittomme kut- susta tutustumaan maahamme, liit- tomme toimintaan ja suomalaisiin kuuroihin. Tämä oli vastavierailu, sillä toissa kesänähän olivat Kuuro- jen Liiton edustajat ADGV:n vierai- na Itämeren viikolla Rostockissa. He viihtyivät matkallaan hyvin, jo- ten tämä vastavierailukin yritettiin tehdä mahdollisimman onnistuneek- si. Ajankohdaksi valittiin syyskuu sentakia, että ruska-aikana maam- me on kauneimmillaan. Tosin rus- kan hehkuvat värit ilmaantuivat vasta vierailua seuranneella viikol- la, mutta mistä sitä etukäteen tie- tää. Ei tiedetty sitäkään, että syys- kuusta tulisi niin vilkas ja että kaik- ki olisivat »liikekannalla». Puheen- johtaja matkusti kesken vierailuvii- kon Islantiin, Esko Sänkiniemi Länsi-Saksaan jne.

Tämän liikehtimisen takia vieraat kuitenkin tapasivat suuren joukon kuuroja eri puolilla Suomea ja vie- railupaikkakunnilla saivat hallituk- sen jäsenet olla vuoron perään isän- tinä. Halusimme esitellä vieraille suurin piirtein koko »suomalaisen kuurojen maailman» (tämä ilmaisu aiuksi ihmetytti Helmut Siebertiä). Tosin kuurojen maailma on niin laaja, että yksi viikko on liian vä- hän siihen tutustumiseksi.

Tulokahvilla liiton toimistossa vieraat sanoivat: »Haluamme näh- dä paljon kaikenlaista». Niinpä näytimme heille kuurojen kouluja, ammattikouluja, koteja, työpaikko- ja, yhdistyksiä ja niiden toimitalo- ja, kuurojen oman teollisuuslaitok- sen, vanhainkodin, kurssikeskuk- semme, nähtävyyksiä, Helsingissä, Kotkassa, Heinolassa, Mikkeli-ssä, Jyväskylässä, Tampereella, Hämeen- linnassa, Hyvinkäällä, Turussa ja jälleen Helsingissä.

Kun omat edustajamme kävivät DDR:ssä, heidän piti kiertää Ham- purin ja Länsi- ja Itä-Berliinin kautta Rostockiin. (Tosin matka tuli tällä tavoin mielenkiintoisem- maksiksi.) Mutta nykyisin pääsee len- tokoneella suoraan Itä-Berlinistä Helsinkiin ja päinvastoin, viime ke- vään aloitti Interflug tällaiset suo- rat lennot. Niinpä vieraamme pää- sivät nopeasti ja mukavasti tänne Suomeen. Seutulassa oli osa halli- tusta vieraita vastassa. Nämä piti- vät vastaanottajia jännityksessä tu- lemalla koneesta ulos viimeisten joukossa.

Muuten ADGV:n presidentti Emil

Friedberger on mies, jonka seuras- sa ei jännitetä eikä tunneta alku- kankeutta. Hän pystyy nopeasti sopeutumaan millaisiin tilanteisiin tahansa ja ennenkaikkea kommuni- koimaan kenen kanssa tahansa. Hä- nen ympärillään on vapaa ja iloi- nen ilmapiiri. Friedberger käytti viittomakieltä, jota kaikki suomalai- set kuurot ymmärsivät. Helmut Siebert osaa viittomakieltä vasta vähän, mutta hänelläkään ei ollut kommunikointivaikeuksia. Saksan- kielentaitoisia henkilöitä löytyi matkan varrelta, ja Friedbergerin kanssa hän puhui saksaa, koska tä- mä pystyy hämmästyttävän hyvin lukemaan huulilta.

Siebert työskentelee nykyisin Friedbergerin ja koko ADGV:n kes- kuskomitean sihteerinä. Myös mat- kalla hän sai toimia sihteerinä — kirjoittaa »värssyt» vieraskirjoihin ja kaikki matkan aikana saadut tie- dot muistiin. Friedberger sanoi, et- tä ennen presidentiksi tuloaan hän oli se, joka aina sai kirjoittaa vie- raskirjoihin, joten nyt hänestä on mukavaa, kun joku toinen hoitaa tämän asian.

»Ihmeellinen elämys» kirjoitettiin ensimmäiseen vieraskirjaan. Elä- myksen aiheuttajana oli suomalai- nen sauna, johon vieraat suomalai- sen tavan mukaan vietiin heti en-



Aurinkoisia ilmeitä Turun Kuulovammaisten ammattikoulussa. Fried- berger oikealla on tehnyt hauskan huomautuksen, jolle rehtori Martti- nen nauraa. Vas. Siebert.

simmäisenä iltana, silloin oltiin Kotkassa. Etukäteen Friedberger hiukan kauhisteli saunaanmenoa, mutta löyly näytti tehonsa — vieraat palasivat saunasta virkistyneinä ja terve väri kasvoilla. Malminharjun saunaan mentiin sitten jo vanhoina tekijöinä.

Sauna kuuluu vierailuun Suomesa, ja tietysti vierailla syötetään myös suomalaisia ruokia. Jyväskylässä leipoi Annikki Moilanen karjalanpiirakoita vieraita varten, Mikkelissä kuurojenkoululla tarjottiin puolukoita ja Tapiolassa lakkoja.

Tampereella tarjottiin ruoan ohella myös silmäruokaa, sillä Kotkasta Turkuun saakka oppaana toiminut Esko Sänkinie mi vei vieraat lounaalle Näsinneulaan. Tornin huipulla sijaitsevassa pyörivässä ravintolassa voitiin aterian aikana katsella suomalaisia järvimaisemia. Yhtä hienot näköalat oli lopettajaispäivällisillä Tapiolan Linnunradassa, siellä katseltiin vesiuurujen värimusiikkia. Toivottavasti Friedberger piti tästä »musiikista», hän kertoi kaivanneensa kuulonsa menetettyään ennenkaikkea musiikkia.

Suomalaisia järvimaisemia vieraat näkivät ensimmäistä kertaa Keski-Suomessa päin ja innostuivat filmaamaan niitä niin, että Eskon piti vähän väliä pysäyttää auto. Luultavasti Esko vilkuili myös kelloaan, sillä oli luvattu mennä vierailulle Jyväskylän kuulovikaisten koululle. Mutta sitten vieraat huomasiivat, etteivät järvimaisemat meiltä kuvaamalla lopu ja säästivät filmiä muihinkin kohteisiin.

Me suomalaiset tuskin muistamme, miten harvaanasuttua maamme on. Emil Friedbergerin ensimmäinen havainto Suomesta oli, että tällä on asutusta kovin harvaksen. Tämän havainnon hän teki Helsingin ja Kotkan välillä, joten Lapis olisi ollut vielä enemmän ihmetelystä. Olemme kai urheata kansaa, kun pystymme elämään metsien ja peltojen keskellä kaukana naapureista...

Kuurojakin asuu maaseudulla ja heitä on myös maanviljelijöinä. Tämä puoli kuurojen maailmasta taisi ajan vähyyden takia jäädä näyttämättä. Mutta eiväthän vierailut varmasti tähän lopu. Lopettajaisillallisilla Siebert kysyi, miten olemme ajatelleet jatkaa näitä aloitettuja

ja kontakteja liittojemme välillä. Mitään suunnitelmia ei ole, mutta on selvää, että tällaisia eri maiden liittojen välisiä kontakteja kannattaa ylläpitää.

Totesimme, että sosialistisista maista on melko vähän tehty maamme vierailuja. Neuvostoliitosta kävi vieraita muutama vuosi sitten, joten tämä ADGV:n edustajien vierailu oli toinen sosialistisen maan kuulovammaisten järjestöstä tehty vierailu.

DDR:ssä on vain yksi kuulovammaisten järjestö, tämä ADGV. Siihen kuuluu sekä kuuroja että huo- nokuuloisia. Vieraat halusivat luonnollisesti tutustua myös kuulovammaisten kuntouttamiseen, ja sopivin kohde oli Kuulonhuoltoliiton toimitalo. Kuulonhuoltoliitossa muuten keskusteltiin siten, että Friedberger luki toiminnanjohtaja Vuorisén huulilta, mitä tämä sanoi saksaksi ja tulkit si sitten asian viittomakielellä Kuurojen Liiton puolesta mukana olleelle Liisa Kauppi- selle.

Puheenjohtaja Runo Savisaaren matka Islantiin alkoi vierailuviikon torstaina, joten viralliset keskustelut ja muistolahjojen luovuttaminen täytyi järjestää jo torstaiksi. Samassa yhteydessä pidettiin lehdistötilaisuus Kuurojen Liiton toimistossa. Mukana oli myös professori Göte Hanson, joka oli samana päivänä saapunut Kuurojen Päivän juhlapuhujaksi.

Loppuviikolla hoiti isännöityä tai oikeammin emännöityä rouva varapuheenjohtaja, Aura Ahlbäck. Lentokentälle vieraat saattoi Carl-Erik Martola, joka oli tavannut Siebertin ja Friedbergerin jo maailmankisoissa Malmössä. Friedbergerin ja Martolan keskustelu oli hauskaa nähtävää, sillä Martolahan on meidän viittomakielitaitureitamme, joka on monissa ulkomaisissa koukuksissa hionut kansainvälistä viittomakieltään...

Kuurot eri puolilla Suomea olivat varmasti iloisia saadessaan vieraita Itä-Saksasta. On innostavaa huomata, että viittomakielemme on käyttökelpoinen myös ulkomaalaisten vieraiden kanssa keskusteltaessa. Vieraiden kautta huomaamme parhaiten, millainen tämä meidän kuurojen maailmamme on, sekä tä-

Kuuro kuurojen- opettajaksi Tanskassa

— Ensimmäinen kuuro kuurojen opettaja on saanut päästötodistuksen Odensen seminaarista, kirjoittaa Berlingske Tidende kesäkuun 22. päivän numerossa. Kysymys on 22-vuotiaasta Asger Bergmanista, joka suoritti opintonsa normaaliin tahtiin neljän vuoden kuluessa.

— Tämä on todella erikoista, sanoo opettajaseminaarin rehtori. Opettajat ja oppilaat ovat suhtautuneet hyvin positiivisesti Asgeriin ja monet hänen tovereistaan ovat yrittäneet opetella viittomakieltä. Seminaarissa on Asgerilla joka päivä ollut vierellään tulkkina Ritha Bønnelykke.

Asger Bergman suoritti neljä vuotta sitten ylioppilastutkinnon Nyborgissa. Sielläkin Ritha Bønnelykke oli yhdistävänä osapuolena toimien Asgerin tulkkina koko kouluaajan. Silloin sanoi Asger haastattelussa: En voi ylpeillä siitä, että asetin ylioppilastutkinnon päämääräkseni. Tiesin vain, että minusta tulee kuurojenopettaja. Ollessani kahdeksannella luokalla Alborgin kuurojenkoulussa tämä selvisi minulle: Kuurojen opettajaksi. Ehkä maamme ensimmäinen kuuro kuurojenopettaja.

Asger Bergman juhli tutkintoansa yhdessä suomalaissyntyisen vaimonsa, Ritvan, kanssa. Ritva on Suomen ensimmäinen kuuro ylioppilas. He menivät naimisiin vuosi sitten. Sillä aikaa kun Asger opiskeli, Ritva toimi reikäkorttioperaattorina Odensessä, mutta nyt hän toivoo pääsevänsä Alborgiin Suomen konsulaattiin töihin. Hänen miehensä on nimittäin saanut työpaikan Alborgissa, hänestä tulee opettaja entisessä koulussaan.

mä suomalainen maailma että kaikkien maiden kuurojen muodostama maailma. Rajoja ei oikeastaan ole, koska viittomakieli ei tunne rajoja.

R. N.

Taidetapahtumia Espoossa ja Helsingissä

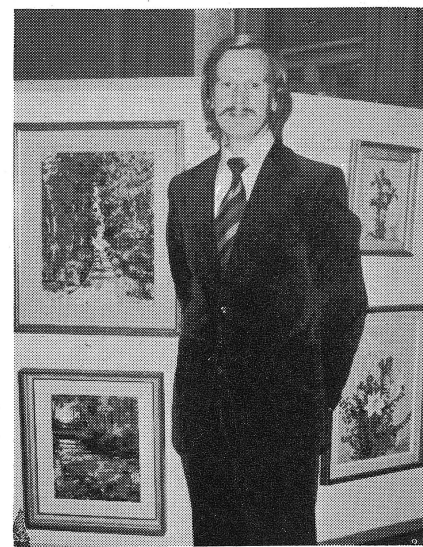
Jääkukat, tähdet, perhoset, satumetsät, merenpohjat, kalat ym. erinimiset säihkyvistä lasi- ja värikkäistä posliinisirpaleista sommitellut seinätaulut elävöittivät Tapiolan Heikinkillan näyttelyhallia loka-kuun 26 päivänä.

Tämän fantastisen koristetyönäyttelyn oli rouva Terttu Martola saanut aikaan. Näyttely teki kävijään pirstävän ja ihastuttavan vaikutuksen. Särkyneistä lasi- ja posliiniesineistä sommitellut työt osoittivat Tertulla olevan taitoa ja silmää luoda ehjiä kokonaisuuksia. Mosaiikkitöitä ennen harrastaneena

hän sai oivan idean, että särkyneistä esineistä voi luoda jotain kaunista. Edellisillä kulttuuripäivillä Seinäjoella ja Tampereella palkitut koristetyöt antoivat hänelle lisää uskoa ja yrityshalua tehdä uusia luomuksia.

Näyttelyssä oli esillä 40 erilaista työtä, asetelmia ja kuvioita. Paria taulua elävöitti pinnan alle sijoitettu sähkövalaisin. Kiinnostus koristetöihin oli näyttelyssä kävijöiden keskuudessa suuri, koska usean työn kohdalla oli lappu »myyty».

Seuraavana päivänä osa Tertun töistä oli näytteillä Helsingin Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa,



Soini Suni

jossa myös Soini Sunin maalauksia ja piirroksia oli asetettu näytteille. Noin parikymmentä Soinin maalausta osoittivat, ettei hän ole mikään vasta-alkaja tällä alalla. Ajan mittaan kehittynyt taiteellinen silmä ja voimakas pyrkimys eteenpäin on saanut Soinin luomaan maalauksia, joille ympäristö antaa arvon. Turun linnan holvikäytävästä tehty maalaus on erittäin onnistunut työ. Suurin osa maalauksista on elävästä luonnosta, mikä osoittaa, että Soini on löytänyt aiheita kuljeskellessaan paljon luonnossa.

Soini Suni on monilla edellisillä kulttuuripäivillä saanut maalauksistaan palkintoja, viimeksi jälleen marraskuussa Jyväskylässä.

— Mikä on saanut Sinut harrastamaan kuvaamataidetta, kysyin.

— Lapsesta asti mieliharrastukseni on ollut piirustus. 10 vuotiaana möin ensimmäisen kerran piirrokseni eräälle tädille saadakseni leffarahaa. Mutta kun vanhempana näin samaisen piirrokseni tädin kodissa, teki mieleni lunastaa se takaisin itselleni, mutta en kehdanut, kertoi Soini.

Toivottavasti nämä edellä mainitut taidetapahtumat, joita kuurojen keskuudessa harvoin on, eivät jää viimeisiksi.

Aura A—k



Terttu Martola

Päättäjäiset Nikkarilan Kuurojen Taloustalouksella

Lokakuun 20. päivä —73 oli Nikkarilan Kuurojen Taloustalouksella päättäjäisjuhla.

Opintiansä 2.11.71 aloittaneet oppilaat olivat suorittaneet loppuun kaksi taloustaloustalouksella.

Tämä vuosikurssi koki koulun toiminnan muutokset ja laajennukset opiskeluaihanaan Nikkarilassa ja sai varmemmat ja ehkä monipuolisemmat matkaeväät kuin aikaisemmat vuosikurssit.

Oppilaat aloittivat työpaikkaharjoittelun 1.5.73 viidessä eri työpaikassa, kokonaisharjoitteluaika muodostui kahden ja puolen kuukauden pituiseksi. Harjoitteluaikalta oppilaat saivat työtodistuksen ja arvionnin siitä, kuinka menestyivät harjoittelukohteissa. Useimmalle oppilaalle tämä oli ensimmäinen työtodistus elämässä ja se antoi näyttöä, mihin oppilaan taipumukset ehkä suuntautuvat.

Päättäjäistilaisuudessa jaettiin päästötodistuksen, koulun sormukset ja stipendejä.

Tilaisuudessa oli oppilaiden omaa ohjelmaa, mm. improvisoituna viimeiset hetket käytännön töissä, koulunjohtajan puhe ja rovasti Veikko Väättäisen ohjaama hartautilaisuus Pieksämäen kaupungin kirkossa ja ehtoollisen vietto.

Päästötodistuksen saivat seuraavat oppilaat:

Airi Eloranta, Vaasa
Marja-Liisa Hamari, Sievi
Jaana Johansson, Turku
Auli Korhonen, Jyväskylä
Arja Laukkanen, Tuusniemi
Arja Lehtonen, Loimaa
Oili Manninen, Helsinki
Auli Niiranen, Nurmes
Leila Pesonen, Rantasalmi
Seija Ukkonen, Otava

Lähes jokaisella oli tiedossa jatkopaikka Nikkarilan jälkeen, moni halusi levähtää jonkin aikaa kotona ja aloittaa työn vuoden 1974 alusta. Monet aloittivat jatkoopiskelun ja työn jo marraskuun alusta 1973.

Jatkokoulutuspaikoista ja työpaikoista voidaan mainita, mihin tämän vuosikurssin oppilaat hakeu-

»Se koira älähtää, johon kalikka sattuu»

Vaikka enpä tiedä, kehen kalikka oli tarkoitettu Markuksen tyttären arvostelmassa »Perhonen sentään» kuulovammaisten ammattikoulusta ja ammattikoulutuksesta tehdystä TV-ohjelmasta. Siinä saivat niin kuurojen keskuudessa työtään tekevät kuin itse kuurotkin sekä TV:n puolesta ohjelman laatineet kalikan iskuja. Koska iskujen antaja ei nähtävästi hallitse arvostelmaa asioita, on niihin pakko puuttua ja arvostella arvostelua ja myös arvostelijaa, niin väärin ja törkeästi asia oli osin esitetty.

Ensinnäkin koko ohjelman pituudeksi oli alunperin määrätty 20 min. Tässä ajassa on mahdollon valottaa näinkin laajaa asiaa joka puolelta. Kuvaa otettiin kuitenkin niin paljon, että ohjelman kestoajaksi loppujen lopuksi tuli 34 min. Tällaista pidentymistä ei yleensä hyväksytä, mutta ohjelman laadun vuoksi se nyt sallittiin. Ei tuohon 34 minuuttiinkaan saatu sopimaan kaikkea sitä, mitä 4 päivän aikana kuvattiin, mutta Markuksen tyttären mieltä ei varmasti pitempikään ohjelma tyydyttäisi.

Ja sitten niihin asiattomuuksiin. Kyllä kuurojen on mahdollista kouluttaa itsensä nykyisen lainsäädännön puitteissa yhtä hyvin graafisen kuin muidenkin alojen eri ammatteihin. Olen joka käänteessä, pu-

tuivat, seuraavaa: yksi oppilas on Turun Kuulovammaisten Ammattikoulun atk-lävistäjäkurssilla, kolme oppilasta on atk-lävistäjäkurssilla Helsingissä, yksi oppilas on Helsingissä Suomen Punaisen Ristin palveluksessa, kaksi oppilasta aloittaa vaatetustehtaissa työn, yksi siirtyi kotiapulaiseksi, yksi oppilas siirtyi perheenemännäksi lähiaikoina.

On mukava todeta, että elämäntila alkaa selkiintyä ja yhä useampi kuulovammainen etsiytyy työelämään ja suorittaa näin uusia aluevaltauksia — kuurona ja kuulovammaisena — muokaten myös asenteita vammaisia suotuisampaan suuntaan.

T. M.

heissa, esityksissä, vuosikertomuksissa painottanut, että oppisopimuslaki on myös kuuroja varten. Olen tarjonnut apua mainitun lain soveltamisessa kuurojen ammattivalikoiman laajentamiseksi erikoisesti kirjapainoalan ammatteja koskevaksi unohtamatta tuoda esille myös muita aloja. Kyllä tämä asia tuli selvästi esille myös TV-ohjelmassa. Tältä osin asiaa pilasi kuuron vanhemman haastattelu, jossa juuri tietämättömyys paljastui sekä työnantajan että haastateltavan osalta. Olen myös aina esittänyt, että kuulovammaisten ammattikoulu on valmis järjestämään lain edellyttämät tietopuoliset kurssit, kun vain oppisopimuksia saadaan aikaan. Nämä eivät ole kuulovammaisten ammattikoulun piiriin kuuluvia, vaan ne ovat kolmen osapuolen, oppilaan, työnantajan ja ammattioppilaslautakunnan välisiä sopimuksia. Näissä sopimuksissa ammattioppilaslautakunta on se elin, jonka välityksellä sopimus tehdään. Itse kouluun ei hyväksytyn laajennussuunnitelman mukaan voida lisätä opintolinjoja, koska vuosittain kouluun pyrkivien kuurojen määrä rajoittuu 40—50 oppilaaseen ja jokaiselle linjalle on otettava vähintään 8 oppilasta.

Mitä tulee sitten ohjelman arvosteleamiseen sen esteettiseltä puolelta, voin vain sanoa, että ohjelma oli asiaohjelma, enkä ole koskaan kannattanut Potjemkin'in kullissien rakentamista. Asiasta puhuttaessa ja asiaa esitettäessä ei auta teeskennelty poliitikon hymy. Itse kuuroista saamani käsitys on toisenlainen kuin esittämämme lainaus Kuurojen Viestistä. Kuurot ovat iloisia, välittäviä ja ystävällisiä ihmisiä. Nauru samoin kuin itkukin on heillä ehkä herkemässä kuin meillä kuulevilla. Olisi varmasti ollut hyvä Markuksen tyttären olla seuraamassa sitäkin TV-ohjelman osaa, jossa kuurot esittivät pätjän omasta näytelmästä. Kyllä siellä nauru raikui salin täydeltä. Mutta ollapa Markuksen tytär itse ensi kertaa TV-ohjelmassa, taitaisi vähän hymy hyytyä.

Toimitussihteerin palsta

Kuurojen Joulu on todella antanut odottaa ilmestymistään. Tavalinen lukija ei tuota lehteä vielä tämän ilmestyessä kaivanne, mutta myyntiasiamiehet ovat jo marraskuun puolivälissä kysyneet lehteä tiukassa äänilajissa. On tullut kirjeitä ja puhelinsoittoja. »Heti pakketti» on tavallisin pyyntö. Ymmärrän kyllä, että myyjät haluavat lehdet myyntiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa — joulun jälkeen lehteä ei enää voi myydä, mutta toisaalta en ole voinut asialle mitään. Ensinnäkin eräät pyydetty kirjoitukset viipyivät — siitäkään en voi syyttää kirjoittajia, kaikilla on kiireensä — ja sitten painokaan ei pysynyt tahdissa mukana. Kansikuvakin viipyi kuva-laattalaitoksessa tavattoman kauan.

Puolusteluja.

Ei aivan. Nykyään näyttävät kaikki kirjapainot olevan töitä tulvillaan. Lehtiäni on tämän vuoden aikana painettu kolmessa kirjapainossa ja kaikkien ilmestyminen on takerrellut ja viivästynyt. Uskoin

Arvostelu poikien hiuskuontoista osui oikeaan. Mutta tiedätkö, kuinka paljon tämän asian korjaamiseksi on tehty? Ei auta, vaikka seinillä olevissa ohjeissa henkilökohtaisen opetuksen lisäksi on vedottu työturvallisuuden vaatimuksiin, ei auta, vaikka on järjestetty maksuton parturi, ei mikään. Ja miksi auttaisi, kun koko yhteiskunta ympärillä on samanlaista. Voi ko kuuro jo muutenkin poikkeavana poiketa vielä tässä olemalla siisti vanhoillisen käsityksen mukaan? Ja ette puhuisi mitään, jos olisitte nähnyt TV-ohjaajan ja kuvaajien vastaavat laitokset. Molemmat muuten alansa huippumiehiä, niin loistavasti kaikki onnistui.

Arvostelussa kiinnitettiin myös huomio huonoon ja vähäiseen viittomiseen. Koulumme tehtävä ei ole viittomakielen opettaminen, se tehdään jo peruskoulussa. On vaikea saada kuurot viittomaan kuuleville opettajille. Kukaan opettajista ei toiselta puolen ole osannut viittomakieltä koulun opettajaksi tulleeseen, koska sellaista insinööriä tai

saavani tilanteeseen osittaisen helpottumisen Kirjapaino Surduksen lainatessa Sammolle vanhan offset-koneen, joka oli siellä vuosia seisonut käyttämättä. Kone saatiin tänne ja kallis mekanikko Helsingistä asti kävi konetta kunnostamassa ja saikin sen pyörimään. Mutta siitä eteenpäin tuli seinä eteen. Painamista varten tarvittiin painolevyjä, juuri sopivan mittaisia koneen sylinterin ympärille ja sellaisia ei löytynyt koko Suomenmaassa. Kaikki maahantuojat käytiin läpi ja tulokseksi vain leveä nauru: se konehan on ainutlaatuinen, varmasti jonkun kyläseppän tekemä, ainoa kappale koko maailmassa, etsikää se seppä niin ehkä hän tekee painolevytkin...

Soiteltiin Surdukseen ja Pitkäsen Matti lupasi katsoa mitä voi tehdä asian hyväksi. — Hei Matti, älä unohda asiaa.

Toinen asia.

Surduksesta ja muissakin helsinkiläisissä kirjapainoissa koulutettiin ennen oppisopimuksella kuuroja graafisen alan ammatteihin. Nyt ei vuosiin Helsingin ammattioppilaslautakunta oli hyväksynyt kuurojen oppisopimuksia, koska tieto-

teknikkaa ei ole. Lisäksi aikana, jonka koulu on ollut toiminnassa, on tapahtunut vielä opettajavaihdoksia siten, että v. 1968 aloittaneista on tällä hetkellä vain kaksi opettajaa jäljellä. Opettajille on jatkuvasti järjestetty viittomakielen opetusta, mutta kyllä kai Markuksen tytär tietää, että ei sitäkään vuodessa kahdessa opita ja vielä kauniisti kuten vaatimus kuului.

Mitä sitten tulee tyttöjen ryhdyttömyyteen, saatte tuoda oppilaittemme rinnalle mistä tahansa samasta ikäluokasta otetun otoksen, jäävät varmasti toiseksi. Tämä on myös voimistelunopettajamme, jonka päätoimi on normaaleissa oppikouluissa, käsitys. Suurin törkeys arvostelussa kohdistui opettajaan. Eikö juolahtanut mieleen, että ehkä huonoryhtisyys johtuu kehon rakenteesta, jolle ihminen ei voi mitään. Ajatelkaa kaksi kertaa ennen kuin kirjoitate seuraavan arvostelun. »Mutta minkäs sille nyt enää voi», vahinko on tullut, »voi perhonen sentään!»

Jukka Marttinen

puolista opetusta ei ole voitu heille järjestää. Kuuleville kyllä, mutta ei kuuroille. Liitto sai vihiä asiasta ja ryhtyi tutkimaan asiaa. Tarkistusten jälkeen ammattioppilaslautakunta oli valmis muuttamaan asenteitaan ja myös ammattikasvatushallitus suhtautui myönteisesti kuurojen oppisopimuskoulutukseen graafisella alalla. Vastauskirjeessään ammattikasvatushallitus toteaa, että tietopuolinen opetus voidaan kuurojen osalta hyväksyä toteutettavaksi normaalia pienemmälle ryhmälle.

Hyvä juttu.

Vai onko.

Kuka ryhtyy järjestämään tätä koulutusta, kuka etsii kuuroille ammattioppilaspaiikat, kuka kokoaa oppilaat tietopuolisille kursseille.

Sain liitolta vähän niinkuin valtuudet koetella kepillä jäätä.

Otin yhteyttä Graafisen liiton koulutustoimikuntaan sekä myös kuulovammaisten ammattikouluun Turkuun. Ehdotin, että ammattikoulu ottaisi tämän asian hoitaakseen sillä tavalla, joka tässä edellä on kysymysten muodossa.

Ammattikoulun rehtorin vastaus oli samansisältöinen kuin oppisopimusta koskeva osa kirjoituksessa. »Se koira älähtää, johon kalikka sattuu». Rehtori suhtautuu asiaan hyvin myönteisesti ja on valmis osallistumaan tietopuolisen opetuksen järjestämiseen, mutta katsoo ettei oppisopimuskoulutus muilta osin koske ammattikoulua. »Nämä eivät ole kuulovammaisten ammattikoulun piiriin kuuluvia, vaan ne ovat kolmen osapuolen, oppilaan, työnantajan ja ammattioppilaslautakunnan välisiä sopimuksia».

Totta. Kirjoitin tästä rehtorille. Mainitsin kuitenkin ettei oppisopimuskoulutus noin vain lähde pyörimään, ei ole pyörinyt tähänkään saakka. Yksittäisiä oppisopimuksia on tietysti silloin tällöin tehty kautta maan, mutta nyt tarvittaisiin järjestelmällisyyttä. Kuulovammaisten ammattikoululla pitäisi tässä olla keskeinen osa.

Rehtori vastauskirjeessään totesi, että kunnalliset koulutustarkastajat etsivät oppisopimuspaikat, tekevät oppisopimukset ja ammattikasvatushallituksessa on virkamiehiä, jotka pitävät kirjaa oppilaista ja kokoavat nämä tietopuolisille kursseille.

MERKKIPÄIVIÄ

80 vuotta

Linda Korpela joulukuun 14 päivänä Kannuksessa.

Maiju Nieminen tammi-kuun 7 päivänä Halikossa.

70 vuotta

David Auvinen joulukuun 30 päivänä Lahdessa.

50 vuotta

Eeva Ratavaara tammi-kuun 1 päivänä Jyväskylässä.

Jörgen Sabel tammikuun 15 päivänä Kokkolassa.

Teoria ei useinkaan ole sama kuin käytäntö. Sivutoimiset koulutustarkastajat eivät ole työnvälittäjiä — ja mistä nuoret kuurot osaisivat hakeutua heidän luokseen. Tämänkin voisi ammattikoulu hoitaa ilmoittaessaan vuosittain kouluun pyrkimisestä — graafiselle alalle ilmoittautuneet ohjattaisiin koulutustarkastajien luo, jos nämä todella saadaan etsimään oppisopimuspaikkoja.

Tietopuolista opetusta ei graafisella alalla juuri ole ennen vuotta 1971 pystytty järjestämään Helsingin ulkopuolella. Senjälkeen Graafisen liiton koulutustoimikunta tarttui asiaan ja kuulevat oppilaat on koottu kursseille. Sammossahan on yli kymmenen vuotta ollut oppisopimusoppilaita, joiden sopimuksen ammattikasvatushallitus on hyväksynyt ja jotka siis ovat siellä virkamiesten tiedossa, mutta mitään yhteyttä tietopuolisen opetuksen järjestämiseksi ei ole otettu.

Tässä asiassa tarvitaan siis uusia otteita ja toimenpiteitä ja käsittääkseni Kuulovammaisten ammatikoulun pitäisi siinä olla avainasemassa eikä sivustaseurajana.

Todettakoon vielä, että silloin kun koululla ei ollut omaa koulutaloa, oppilaat koulutettiin oppisopimusteitse eri paikoissa ja silloin oli koulussa oppilaita graafisellakin alalla. Markuksentytär kysyikin täysin aiheellisesti tätä asiaa.

Kun tässä nyt on jouduttu Markuksentytären kirjoitukseen, johon ammattikoulun rehtori kipakasti

YLI RAJAN

MARIA LINTULA

Lokakuun 4 päivänä kuoli rouva Maria (Maiju) Lintula o.s. Mikonsaari 96 vuoden vanhana Hyvinkäällä. Maiju Lintula syntyi Lappeella syyskuun 27 p:nä 1877. Hän oli käynyt Porvoon vanhan kirjoituskoulun. Hän oli kuolunut jäsenenä Helsingin Kuurojen Yhdistykseen. Maiju Lintulassa meni HKY:n Naiskerhon viimeisin elossa ollut perustajajäsen. Hänet muistetaan vanhemman kuuron polven keskuudessa hiljaisena ja ystävällisenä ihmisenä. Viime vuodet hän asui Avikin vanhainkodissa.

Maiju Lintula siunattiin Helsingissä Hietaniemen kappelissa lokakuun 20 päivänä sukulaisten ja ystävien läsnäollessa.

Helsingin Kuurojen Yhdistyksen Naiskerho kunnioittaa Maiju Lintulan muistoa.

vastaa, niin toteaisin ettei rehtori Marttinen ole oikein ymmärtänyt Markuksentytären arvostelua — tai oikeastaan katsoo sitä väärältä kantilta.

En aio tässä ryhtyä puolustelemaan Markuksentytärtä, sen hän pystyy tekemään itsekin ja ilmeisesti paremminkin, mutta kiinnittäisin huomiota eräisiin väärinkäsityksiin.

Rehtori Marttinen kirjoittaa toteamuksenaan, että kuurot ovat iloisia, välittömiä ja ystävällisiä ihmisiä. Sitä mieltähän oli Markuksentytär ja hän itse kuurona ja kuurojen keskuudessa kasvaneena tietää sen hyvin. Arvostelussaan hän vain ihmetteli miksei tätä iloisuutta saatu esiin ohjelmassa.

Mielestäni ei tuon iloisuuden esilletuomiseksi riittänyt pellehyppely ohjelman lopussa. Sehän korosti kaiken vastakohtaisuutta.

Rehtori Marttinen puolustelee ohjelman huonoa viittomakieltä sillä, että opettajat eivät sitä täysin hallitse. Mutta eihän arvostelu kohdistunut opettajien viittomakieleen vaan oppilaiden. Kyllä oppilaat osaavat viittoa.

Käsittääkseni ei kunnollista viittomakieltä saatu esiin koska oppi-

Jatkuu siv. 18



ALFRED HEINONEN

Lokakuun 17 päivänä kuoli Alfred Heinonen vaikean taudin murtamana Salon aluesairaalassa. Hän oli syntynyt Halikossa 27.9. 1896.

Vuoden 1916 keväällä Turun kuurojenkoulusta päässyt Alfred asetui Halikossa ensin Viurila ja myöhemmin Vuorentaka nimisiin kartanoihin maa- ja kirvesmiestöihin palvelen uskollisesti yli 50 vuotta. Nämä kartanot omistaa Arnefeltin suku.

Salon kuurojenyhdistyksen jäsenenä hän oli yhdistyksen perustamisesta v. 1926 alkaen.

Hän oli harrastanut nuoruusvuosinaan hiihtoa Turun Valppaan jäsenenä voittaen kerran 20 km:n mestaruuden.

Hän oli luonteeltaan iloinen, olen huumorintajunsa vuoksi suosittu toveripiirissä.

Häntä jäivät kaipaamaan vaimo ja 3 lasta perheineen.

Lokakuun 27 päivänä — kauniina aurinkoisena päivänä — pidettiin Halikon kirkossa Alfredin ruumiinsiunaus kirkkoherra Haaviston pitämänä. Tunnelma oli juhlallista ja mieliinpainuvaa. Oli koossa runsaasti sukulaisia ja ystäviä sekä kuulevia että kuuroja, joiden tuliksi oli kirkkoherran huomaavasta toimesta saatu Turusta sisar Heinämäki. Kirkosta arkku kannettiin sukhautaan. Hautakummulle laskettiin runsaasti seppeleitä ja kukkavihkoja, mm. myös yhdistyksemme puolesta kukkalaite.

Nukkukoon Alfred rauhassa pois maailman rauhattomuudesta.

Alfredin muistotilaisuus vietettiin Halikon seurakuntatalossa, jossa kahvitarjoilun lomassa laulettiin virsiä ja kirkkoherra puhui vainajan muistolle.

M. N.

HUOMIOITUA

Suomen tiiliteollisuusliiton julkaisemassa »Tiili»-lehdessä n:o 2/73 esitellään tiilestä rakennettuja kurssi- ja koulutuskeskuksia. Mukana on Kuurojen Liiton kurssikeskus Malminharju, joka esitellään 2 kuvavivulla.

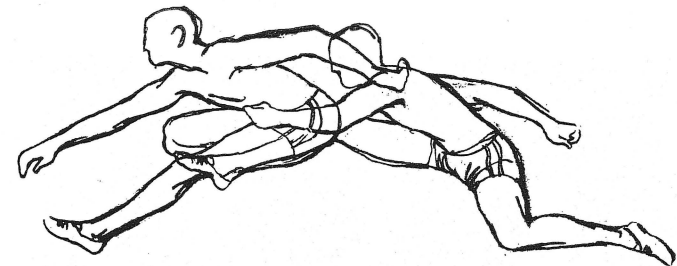
Professori Antero Markelinin kirjoittamassa artikkelissa »Kurssikeskus rakennustehtävänä» kerrotaan, että maassamme on jo lähes sata kurssikeskusta.

— Eräs kurssitoiminnan perustekijöitä on miellyttävän ilmapiirin luominen opetustapahtumalle. Siksi pyritään poistamaan kaikki mahdolliset häiriötekijät ja luomaan puitteet, joissa oppilas tuntee viihtyvänsä. Pääasiassa tästä syystä sijaitsevat kurssikeskukset enimmäkseen kaupungin ulkopuolella, kauuniin luonnon keskellä. Tällä pyritään eristämään oppilaat sekä työpaikastaan että perheestään kuin myös kaupungin tarjoamista vapaa-ajan houkutuksista, todetaan artikkelissa.

Malminharjun sijainti on tämän mukaan erittäin onnistunut. On kaunist ja puhdasta luontoa etäällä kaupungin houkutuksista. Parhailaan suunnitellaan kurssikeskuksen laajentamista, ja silloin saadaan lisää nimenomaan viihtyisyyttä lisääviä tiloja, mm. uima-allas.

— Vapaa-ajan viettoon tarkoitettut tilat ja laitteet ovat tärkein viihtyisyyteen vaikuttava tekijä. Niinpä uimahallia ja saunaa pidetään tällä hetkellä välttämättöminä viihtyisyyden kannalta. Tähän liittyvät muut kuntotilat, samoin kuin peli- ja televisiohuoneet. Nykyaikainen kurssikeskus muistuttaakin monessa suhteessa lomahotellia. Niinpä jotkut harkitsevatkin tilojensa vuokraamista loma-ajaksi matkailijoille, kirjoittaa prof. Markelin.

Kirjoituksessa todetaan edelleen, että kurssikeskuksen käyttökustannukset ovat huomattavan suuret, varsinkin, jos kurssikeskus on pieni. On majoitus-, ruokailu-, hallinto- ja opetusmenot. Malminharju onkin paisuttanut liittomme budjetia. Kaikki ovat varmasti kuitenkin yhtä mieltä siitä, että tarvitsemme omaa kurssikeskusta.



VUODEN PARAS

— Timo Karvonen

Vuoden kolmeksi parhaaksi urheilijaksi on SKUL:n hallitus nimennyt:

1. Timo Karvonen. Saavutuksina mm. Malmön kisoissa kultamitali 1500 metrin juoksussa ja pronssimitali 800 metrin juoksussa, Pohjoismaiden mestari 15 ja 30 km:n hiihdossa, SKUL:n mestari 1500 ja 5000 metrin juoksussa, maailmanennätys 1500 m. juoksussa sekä maailmanennätyksen alittava tulos 5000 metrin juoksussa.

2. Eero Saarikoski. Saavutuksina mm. Malmön kisoissa kultamitali 3-loikassa ja hopeamitali 5-ottelussa, SKUL:n mestaruudet pituudessa ja 3-loikassa.

3. Kalevi Alajoki, kovakuntoisen lentopallojoukkueemme paras pelaaja.



Timo Karvonen

Kiittäen urheilullisesti tuloksellisesta vuodesta toivotamme kaikille jäsenseuroillemme ja urheilijoillemme

Hyvää Joulua

ja

menestyksellistä vuotta 1974

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y.



Myöhästynyt valokuva suunnistusmaaottelusta. Viestisuunnistuksen lähtömerkkiä odotetaan. Vas. Sven Ake Norberg, joka tunnetaan paremmin hiihtäjänä, hänen ansiostaan Suomi vuoden 1967 talvikisoissa jätettiin viestinhiihdossa pronssille. Seuraavina Uolevi Saarikko, Hans Risberg ja Kalevi Kuningas.

Esa Kauppinen urheiluliiton koulutuspäälliköksi

SKUL:n toiminta on viime vuosina voimakkaasti laajentunut sekä seurojen piirissä että itse liitossa. Jo vuosia sitten laadittiin suunnitelmat seurojen toiminnan aktivoimiseksi sekä urheilutoiminnan ulottamiseksi kuurojenkouluihin. Vain osa näistä suunnitelmista on kuitenkin saatu toteutetuksi etupäässä »vetävien henkilöiden» puuttuessa. Myös kasvanut valmennustoiminta vaatii yhä suuremmassa määrässä johtoa ja valvontaa, mihin myöskään ei ole ollut mahdollisuuksia.

Tilanteen parantamiseksi liiton piirissä kaavailtiin ensiksi päätömis- toiminnanjohtajan palkkaamista, mutta harkinnan ja kypsyttelyn jälkeen päädyttiin siihen, että liitto tarvitsee ensisijaisesti koulutus- ja valmennuspäällikköä, jonka tehtäviin kuuluisivat:

- valmennustoiminnan johto ja -valvonta kaikkien urheilumuotojen ja urheilijoiden osalta
- seuravalmentajien koulutus
- seurojen toimihenkilöiden koulutus
- mahdollisuuksien mukaan perustaa kuurojenkouluihin urheilukerhoja ja kouluttaa näiden vetäjät

- antaa apuaan seuroille näiden toiminnassa sekä opastaa seuroja urheilutoiminnan järjestämiseksi
- hoitaa liiton tilasto- ja arkistointityöt toiminnanjohtajan ohjeiden mukaan.

Urheiluliitolla ei ole liiemmälti varoja. Valtionavustusanomuksissa on kiinnitetty huomiota päätömis- toiminnanjohtajan tarpeellisuuteen ja pyydetty tarkoitukseen varoja, tuloksetta. Tästä huolimatta SKUL:n hallitus rohkeasti päätti palkata liiton palvelukseen päätömis- toiminnanjohtaja 1.12. 1973 alkaen. Opetusministeriön urheilutoimisto asetetaan näin tapahtuneen tosiasian eteen.

Koulutuspäälliköksi valittiin Esa Kauppinen ja hän on tämän lehden ilmestyessä ryhtynyt hoitamaan tehtäviään. Kauppisen osoite on Teininkuja 4, 65320 Vaasa, ja hän on kaikkien SKUL:n seurojen käytettävissä kaikissa seurojen toimintoihin liittyvissä kysymyksissä.

Ruotsissa on kuurojen urheiluliitto jo kuutisen vuotta sitten palkannut päätömis- urheilukonsulentin, jonka tehtävät lienevät osittain samat kuin SKUL:n koulutus-

REINO PERÄ PIENOIS-KIVÄÄRILLÄ 1073

Vaasassa 15.9. pidetyssä ampumakilpailussa Reino Perä paukutteli pienoiskiväärin 4x40 ls asento-ottelussa uuden kuurojen Suomen ennätyksen 384 + 332 + 357 = 1073 p.

TÄRKEIMMÄT URHEILU-TAPAHTUMAT v. 1974

Hiihtomestaruuskilpailut Jyväskylässä 16—17.2.

Pohjoismaiset hiihtomestaruuskilpailut Kuopiossa 1—3.3.

Pöytätennistimestaruuskilpailut Porissa 30—31.3.

Pohjoismaiset mestaruuskilpailut lentopalloilussa ja pöytätenniksessä Helsingissä 12—14.4.

Pohjoismaiset maastojuoksumestaruuskilpailut Tukholmassa 4.5.

Maastojuoksumestaruuskilpailut Oulussa 11.5.

CISS:n 50-vuotisjuhlakilpailut Pariisissa 30.6.

Suomi—Pohjala yleisurheilussa Turussa 16—17.7.

Pohjoismaiset yleisurheilumestaruuskilpailut Tanskassa 10—11.8.

Yleisurheilumestaruuskilpailut Turussa 17—18.8.

Ampumamestaruuskilpailut 7—8.9. Suunnistumestaruuskilpailut

Mikkelissä 7—8.9.

Nuorten yleisurheilumestaruuskilpailut Oulussa 31.8.—1.9.

Suunnistusmaaottelu Ruotsi—Suomi Ruotsissa 28—29.9.

Pohjoismaiset ampumamestaruuskilpailut Norjassa 22.9.

Kuuden maan: Neuvostoliitto, DDR, Puola, Tšekkoslovakia, Suomi ja Norja hiihtomaaottelu Leningradissa joulukuun loppupuolella.

Lisäksi kansainväliseen kilpailuohjelmaan sisältyy kaksi koripallomaaottelua Suomen ja Ruotsin välillä.

päällikön. Tältä osin olemme todella olleet naapurimaastamme jäljessä.

Katsotaan nyt rauhallisesti mitä koulutuspäällikkö saa aikaan. Häntä tarvitaan kyllä ja työtä on todella tiedossa — itse helpottuneena työnnän osan paperisodasta hänelle.

J. Narmala.

MALMÖN KISAT

Jatkoa numerosta 10

sivat suoraa huutoa ja eräät eivät voineet estää itkua tulemasta kun Timo katkaisi maalinauhan. En minäkään voinut olla vakaana, tulipa paksupala kurkkuun ja maisema vettyi.

— Ilon aiheen tuotti myöskin Kauko Pekkala, joka toisena suomalaisena Timon lisäksi alitti 4:n minuutin rajan ja sijoittui 5:ksi.

— Muista kentälajeista mainittakoon Rauno Rantasen 4:s sija kuolassa. Itse voittaja ruotsalainen Bo Henriksen sanoi Raunolle, että tämän pitäisi juosta enemmän, jotta tulisi notkeammaksi ja nopeaksi, juuri sitä tarvitaan kuulantönnössä. Kuulantönnöjän ei välttämättä tarvitse olla lihava, vaan solakka ja voimakas. Matti Pirttilän sija kiekonheitossa olisi oikeastaan ollut 3:s, mutta kolmanneksi sijoittunut oli ehtinyt heittää saman tuloksen kierrosta aikaisemmin kuin Matti ja jälkitulokset ratkaisivat Matin neljänneksi.

— Muuten yleisurheilukilpailut sujuivat järjestelyjen puolesta hyvin. Vaikka järjestelyjä on moitittu, etenkin alle 20 v. ajanottajien ja maalituomarien suhteen. Mielestäni tällä ei ole merkitystä, kunhan on tuomarikortti niin kaikki kyllä pelaa hyvin kuten pelasikin.

— Itse avajaiset saivat miinusta. Kun CISS:n lippua tuotiin kentälle ja lippusalon luokse ja nosto sal-

koon alkoi, kaikki oli okei, mutta sen jälkeen irtosi alapuolinen lippusolmu ja tuulen voimasta lippu näytti makkaralta. Kaikkien mielestä se oli skandaali, etenkin kun kysymyksessä oli avajaiset ja maailmankisat. Luultavaa on, että lipun kantajat eivät ole käyneet partio-koulua ja niin ollen eivät osanneet sitoa solmuja.

— Seuraavat kisat pidetään Romaniassa vuonna 1977 ja sitä ennen on talvimaailmankisat USA:ssa vuonna 1975.

— Huoltajina toimivat Pertti Taimisto ja Arvo Hämäläinen. Pertti Taimisto sai työskennellä hiki hatussa tulkattaessa kaikille kaikissa mahdollisissa tilanteissa ja kaikissa lajeissa.

Arvo Hämäläinen oli esimerkillinen huoltaja, hän osasi olla lempeä ja helläkin pettyneitä urheilijoita kohtaan.

— Samaa sanottavaa on myöskin lento- ja koripalloilijoiden ja ampujien huoltajista. Liiton puheenjohtaja Urho hoiteli rauhalliseen tapaan asioitaan ja oli joka paikassa katsomossa ja kannustamassa omiaan.

— Suuri kiitos lankeaa myöskin suomalaisille turisteille, jotka heiluivat ja kannustivat suomalaisia urheilijoita kaikilla areenoilla.

— Kisahuuli: Koripallopaikalla havaittiin ruotsalainen lippu puolitangossa. Kysyttäessä syytä, vastattiin ruotsalaisen painijan kuolleen amerikkalaisen heitettyä tämän

KARI SAARIKOSKI YLIVOIMAINEN

Kuopion Kunnan järjestämiin kansallisiin maastojuoksu- kilpailuihin 6.10. oli ilmoittautunut seitsemän osanottajaa, joista viisi suoritti matkan loppuun. Kilpailut pidettiin luonnonkauniilla Väinölänniemellä ja reitti kierteli puiston nurmikolla ja käytävillä. Kiertopal- kinnon sai vuodeksi haltuunsa Saarikoski, näistä kilpailuista tulee vuosittain perinteelliset.

Tuloksia, yleinen 15 km:

1. Kari Saarikoski Vellas 48.38,
2. Kauko Kekäläinen Kunto 50.34,
3. Ilkka Laitinen Kunto 51.17, 4. Pentti Talman Ryhti 52.49, 5. Pertti Ihmäki Vellas 54.36.

kanveesille. Jälkeenpäin todettiin, että lipunnostaja on epähuomiossa jättänyt lipun puolittankoon. Se oli- kin sitten kisojen ainoa huhu.

Kari Saarikosken sijoitusta maratoonilla 4:ksi pidän hyvänä hänen ikänsä vuoksi. Pauli Savolaiselta odotettiin kai liikoja, mutta minkäs sille voi kun kipu pohkeessa yllätti.

Esa

SEURATOIMINTAA

Hämeenlinnan Häli r.y. Uuden vuoden vastaanottajaiset tanssin merkeissä 31.12. alkaen klo 19 Mark- kulassa. Tervetuloa.

Lahden Kuurot Urheilijat r.y. Sääntömääräinen vuosikokous tam- mikuun 20 päivänä klo 13 kuurojen kerhohuoneistossa Launeenkatu 9. Tervetuloa.

Kuopion Kunto r.y. Vuosikokous tammikuun 6 päivänä klo 12 Kuurojen koulussa. Esillä sääntöjen 7 §:n määräämät asiat.

Suomen Kuurojen Ampumaseura r.y. Vuosikokous tammikuun 26 päivänä klo 18 Helsingin Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa Liisankatu 27 A 8.

Seuran ilmakiväärimestaruuskilpailut järjestetään tammikuun 26 päivänä klo 10 HKY:llä. Illanvietto vuosikokouksen jälkeen samassa paikassa.

Helsingin Hero r.y. Vuosikokous tammikuun 19 päivänä klo 18 HKY:n huoneistossa. Kaikkien jäsenten läsnäolo toivottavaa.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y:n toimintailpailun lopputulokset v. 1972

seura	kilp. jär.	kilp. matkat	urh. luok.	tuomarit	yht.
Hero	315	113	10	24	462
Häli	206	50	6	23	285
Pellas	—	—	—	—	—
Jalo	165	—	9	49	223
Kiri	—	—	—	—	—
Kunto	58	36	10	12	116
Tähti	—	—	—	—	—
Lahden KU	24	9	2	—	35
Mikkelin KU	50	20	7	16	93
Ryhti	30	—	12	29	71
Porin KU	30	8	—	—	38
Tampereen KU	69	45	9	15	138
Valpas	165	—	23	46	234
Vellas	65	13	14	32	124
SKAS	94	10	30	—	134

Våra två nya medarbetare

Två nya tjänster har tillsatts som underlyder Undervisningsministeriet. Vi hälsar välkommen två nya dövarbetare, vår femte dövpräst och en dövlektor.

Pastor Lauri Aaltonen skall ha hand om Jyväskylä distriktet. Till lektor Eeva Ylönens fält hör hela landet och hon skall hjälpa och stöda hörselskadade unga och barn och deras föräldrar, sköta om det kristliga uppfostringsarbetet i skolor och hem samt familjerådgivningen.

Båda förkovrar sig i teckenspråket och förbereder sig för de kommande uppgifterna under december månad och börjar sitt arbete år 1974.

Vi har gjort dem några frågor och de har berättat följande.

1. Var och när är du född? Dina familjeförhållanden?
2. Tidigare tjänster och uppgifter?
3. Vad fick dig att söka dig till de döva?
4. Vilka intryck har du fått under studietiden bland döva?
5. På vilket sätt har du tänkt hjälpa eller påverka dövas situation för att underlätta den?

LAURI AALTONEN

1. Jag är född 3.6.43 i Äänekoski, min hustru Leena, f. Hovila, är född i Brahestad. Vi har en dotter Saara Kyllikki, ett år.

2. Jag vigdes till präst 1969 och har verkat i Konnevesi, som soldatpastor på Cypern, i församlingsarbete i Varkaus och Leppävirta.

3. Jag är intresserad av det kyrkliga diakoniarbetet i olika former. Jag kan faktiskt inte förklara hur jag fick mod att söka denna fordrande tjänst.

4. Min skolningsperiod, som började i augusti, har lärt mig mycket. Jag har för det första blivit bekant med mina kommande församlingsbor och jag har märkt att jag inte behöver vara rädd för något. Dess-

utom har jag sett hur mycket som blivit gjort bland de döva. Jag har inte ens haft reda på detta. Jag hoppas att kunna lära mig teckna så bra som möjligt och hoppas på hjälp och förståelse i den saken.

5. Jag tror inte att det blir så stora omvälvningar i de dövas värld för att en Lauri Aaltonen kommer med i arbetet. Men det hoppas jag att skall ske enligt ett urgammalt latinskt visdomsord i en lärobok, »en liten vattendroppe kan gröpa ur stenen, inte med egen kraft utan med att oavbrutet droppa, med uthållighet». Jag kanske snart får klart för mig vilka missförhållanden är, så vi tillsammans kan avlägsna dem, inte med kraft utan med uthållighet.

EEVA YLÖNEN

1. Jag är född i Viiala 9.8. 1939. Jag är gift och vi har två döttrar, Kristiina 13 år och Katriina 10 år.

2. Jag har varit lärare i religion i lärdoms-skolan.

3. Det kom litet överraskande. Man berättade för mig att man grundat en tjänst för en dövlektor och så frågade man om jag ville söka tjänsten. Genast fängslade uppgiften mig. Småningom blev jag säkrare vid tanken, och beslöt att försöka.

4. Det är en fin sak att den som skall börja arbeta här är i tillfälle att bli bekant med fältet och får utbildning i specialfrågorna förrän man tillträder tjänsten. Jag har erfarit att man hjärtligt tar emot en ny arbetare. De döva försöker hjälpa och förstå om det också inte är så lätt så länge vi inte har ett gemensamt språk. Det viktigaste är nu inlärandet av teckenspråket.

5. De döva småbarnens rehabilitering och stöddandet av deras föräldrar är kanske en av de viktigaste uppgifterna detta ögonblick. I detta arbete behövs mycket idéer och praktiskt arbete, också bland barn i skolåldern och i undervisning av unga. Här finns uppgifter mer

En informationsstöt mot kunskapsinvaliditeten

Svenska professorn Göte Hanson förde på Dövas Dag i Jakobstad fram ett nytt ord: »kunskapsinvaliditet».

Han menade därmed de hörande, som inte godkänner teckenspråket och inte erkänner dess betydelse såsom ett fullvärdigt språk.

Vi har många sådana kunskapsinvalida bland oss. Man finner dem i ledande ställning, som tjänstemän anställda vid förvaltningen, som lärare i statens och kommunernas dövskolor, läkare i central-sjukhus dit hörselskadade barn i första hand blir förda för undersökning. Överhuvud överallt.

Enligt den skämtsamma Flitiga Kvastens sätt att tänka borde man fastställa dessa kunskapsinvaliders invaliditetsprocent, informera dem om vilka lättnader invaliditeten medför: skattelättnader, invalid-peng. Och ordna för dem anpassningsträningsskurser så att de anpassar sig efter sitt handikapp...

Men skämtet är långt härifrån. Det är fråga om en mycket allvarlig sak. Så många är med och bestämmer över frågor som har med dövhet att göra, så många undervisar hörselskadade barn, i så många fall säger läkarna till hörselskadade barns föräldrar: tala, tala, teckna inte.

Detta är egentligen märkligt i vår nutid, det finns ju de som har teckenspråk som hobby, det finns teckenspråkskurser nästan överallt och på varje plats.

Grundfelet måste ligga i det faktum att så snart någon vill ta upp dövas och dövhetens problem, det alltid är någon som säger: »jag vet, jag vet».

Kunskapsinvaliditeten tycks sålunda förekomma på båda sidorna om fronten. På ena sidan vet man ingenting, på den andra sidan tror man sig veta allt. Forts. sid. 15

än nog för den som vill vara med. Dessutom behöver hörande mera information om döva. Det är de hörandes okunnighet och fel uppfattning som ofta är orsak till de dövas svårigheter.

Konstevenemang i Esbo och Helsingfors

Isblommor, nattliga stjärnor, glasfjärilar, sagoskogar, havsboten, fiskar o.a. med olika namn försedda, av glittrande glas- och granna porslinskärvor sammanställda tavlor ingöt liv i Heikinkiltas utställningshall.

Man kan helt konstatera att endast få, som står utanför de dövas krets, vet vad det är fråga om. Nämligen vad dövhet är och vilka problem den för med sig. Man förstår nog betydelsen av teckenspråket, men endast »på vår sida om fronten».

I detta ögonblick måste det viktigaste vara att sträva till klarläggande av den språkinvaliditet som professor Hanson talar om och göra klart den betydelse teckenspråket har som givare av språket och begreppen.

Det behövs ytterligare ansträngningar, ytterligare information om teckenspråket — en informationsstöt — och allt detta skall riktas mot personer som är med och bestämmer och är med om att leda det hörselskadade barnets rehabilitering. Och på det sättet få en vidare krets av vårt folk att ändra inställning.

Jarmo Narmala

JULFIRNING PÅ MALMINHARJU

På Malminharju finns allt man väntar sig av julfirandet:

- en natur i vintervila och frid
- hemtrevliga utrymmen
- julbord
- bastu
- möjlighet finns till ensamhet eller sällskap med andra.

Julfirandet på Malminharju 22-26.12. 1973 kostar endast 120 mark.

Anmälningar sänds under adress: Malminharju Kurscentrum, 19240 Koskenmylly, tel. 910/845 196.

Välkommen till julen till Malminharju!

Denna fantastiska utställning av dekorationsarbeten, som åstadkomits av fru Terttu Martola, visades den 26 oktober i Heikinkiltas utställningshall i Hagalund. Ett uppträskande och fängslande intryck gjorde den på utställningens besökare. De av skärvorna från söndriga glas- och porslinsföremål sammanställda dekorationsartiklarna utvisar att Terttu har förmåga och blick att av dem skapa njutbara föremål. Då hon tidigare hade gjort mosaikarbeten som hobby fick hon den utmärkte idén att man av söndriga föremål kunde skapa någonting vackert. Hennes tidigare vid kulturdagarna i Seinäjoki och Tammerfors prisbelönade prydadsarbeten gav henne ökat självförtroende att göra ett försök och skapa något nytt.

På expositionen fanns 40 olika arbeten utställda, stilleben och figurer. Ett par tavlor fick lyster genom en under ytan placerad elektrisk lampa. Intresset för dekorationsartiklarna var stort bland utställningens besökare, ty vid många arbeten lyste en lampa med ordet »Säld».

Följande dag hade Terttu en del av sina arbeten utställda i Dövföreningens lokal, där också Soini Suni hade målningar och teckningar utställda. Ett tjugotal målningar som Soini ställde ut visade att han inte är »någon duvunge» på det området. En med åren utvecklad konstnärlig blick och en stark framåtanda har fått Soini att skapa målningar som uppskattas av omgivningen. En tavla med motiv en valvgång i Åbo slott är ett synnerligen lyckat arbete. Största delen av målningarna skildrar den levande naturen vilket utvisar att Soini har funnit motiven till sina tavlor genom att flitigt röra sig ute i naturen.

Soini Suni har i samband med många tidigare kulturdagar erhållit pris för sina målningar, senast åter i november vid kulturdagarna i Jyväskylä.

Vad gav dig impulsen att börja ägna dig åt bildkonst? frågade jag.

3-skiftarbetarens problem

Bland oss döva finns det säkert många som går i 3-skiftarbete. Vilka olägenheter och problem detta åsamkar oss, det vet vi ju envar bäst själv.

Genom diskussion brukar frågor klarna. Om de nu klarnar. Den som skriver detta har försökt att ge finkänsliga antydningar, också att tala rent ut om problemen, men — utan resultat. Det är väl så att människorna i allmänhet är ego-centriska, alltså att de tänker på frågorna bara ur sin egen synpunkt.

Sedan till själva saken. 3-skiftarbetaren utför sitt arbete lika väl som dagarbetaren, på grund av omständigheterna arbetar man på hans arbetsplats i 3 skiften, såsom det brukas vid de flesta fabriksanläggningar.

Beträffande mina egna erfarenheter anser jag, att jag inte hade något men av 3-skiftarbetet, det påverkade inte på något sätt min livsrytm. Också på dagen, då jag hade haft nattskift, skulle jag ha haft tillfälle att sova i ro, då jag inte mera hade småbarn. Men försök sova! På dagarna blir det i allmänhet ingen sömn av, det sköter nog medmänniskorna väl om. Att denna min stuga som jag bor i överhuvudtaget ännu står upprätt, det förvånar jag mig över. Ty så hårt har man bankat på mina väggar och sparkat på min dörr. Nog har vi en dörrklocka och den är ingen dekoration, den ger ljud ifrån sig och inomhus finns ett par hörande öron.

Inte vakar ju dagarbetaren heller om nätterna. Och nattarbetaren är tvungen att sova mitt på dagen om man vill hålla arbetskonditionen.

Ända sedan barndomen har tecknandet varit min favorithobby. Vid 10 års ålder sålde jag första gången en teckning åt en tant för att få biopengar. Men när jag senare som äldre såg denna min teckning på tantens vägg fick jag lust att inlösa den åt mig själv, men täcktes inte göra det, berättade Soini.

Vi får hoppas att ovannämnda konstevenemang, som så sällan händer hos döva, inte är det sista.

Aura Ahlbäck

VI GRATULERAR!

50 år fyller fru Eeva Ratavaara den 1 januari i Jyväskylä.

50 år fyller herr Jörgen Sabel den 15 januari i Gamlakarleby.

Detta är inte något skämt utan rena rama verkligheten. Många gånger har jag kommit hem kl. 6, lagt mig för att sova och redan kl. 7—8 blivit så brutalt uppväckt att man kunde tro att väggarna skulle ramla över en. Jag skulle nog förstå ifall man hade något verkligt viktigt ärende, men så är det inte. Och om barnet råkat vara hemma och öppnat dörren, marsch bara rakt in i sovrummet utan att ens be om ursäkt.

Hur är det, är inte hemfriden lika viktig i egna hemshuset som i aktiehus. Om jag i min tur skulle banka på någon aktieägares dörr, är det ganska säkert att jag skulle få hela husets invånare över mig och anklagas för störande uppträdande.

Ja, och sedan kanske 3-skiftarbetaren är med i föreningsverksamheten. Jag förstår nog att föreningens affärer bör skötas. Jag vet inte hurudan ordningen är i andra städer, men i min stad öppnas stadens ämbetsverk t.ex. kl. 9—10, men jag borde öppna mina dörrar kl. 7 på vardagar och kl. 8 på söndagar. Nej. Jag orkar inte. Det har redan i årtal förefallit mig som om jag inte haft något hem eller hemliv, mitt hem har varit precis som en dövförening.

Människan behöver intressen, men de borde inte få störa hemlivet. Hemmet är en plats där människan borde få koppla av. Och när i all världen skall hemarbetet göras?

Avsikten med den här skrivelsen är att låta alla förstå detta, vardagarna är arbetsdagar, söndagarna besöksdagar. Och att föreningens affärer nog blir skötta (som jag hoppas) men INTE på morgnarna kl. 7 eller på kvällarna kl. 10. Kunde vi alltså komma överens om att litet ändra på de där vanorna så vore det trevligare på alla håll.

»Före detta 3-skiftarbetare»

Nyheter från förbundet

Arbetsutskottets möte den 4.9. 73 behandlade bl.a. följande ärenden:

Fru Eija Auvo anställs som teckenspråkslärare på heltid i Helsingfors för tre månader.

Teckenspråkskommitten fick i uppdrag att göra en förteckning över kompetenta teckenspråkslärare. Listan överlämnas till socialsty-

Teckenspråk på sjuksköterskeinstitut

I sjuksköterskeläroanstalten i Tammerfors hölls en 20-tim. förberedande kurs i teckenspråk i oktober. Timmarna hade alla placerats inom samma vecka, må-to 2 tim. per dag och lö-sö 6 tim. per dag. Fru Hely Sandholm fungerade som lärarinna. Eleverna var intresserade och resultatet med hänsyn till timantalet gott. Vid kursens slut fick eleverna avge sitt eget omdöme skriftligt. Resultatet var överraskande positivt. Den enda negativa faktorn utgjordes av att alltför många timmar hade placerats på lördagen och söndagen, man blev trött. En synnerlig positiv faktor ansåg eleverna utgöras av det faktum att lärarinnan själv var döv. Man var tvungen att tala tydligt och använda tecken. Lärarinnans egen tecknar-, uppfattnings- och undervisningsförmåga skattades mycket högt. Många skrev att »det här var den bästa kursen under hela utbildningstiden». »De enda timmarna som ilade så hastigt, att man varken hann eller behövde smyggtitta på klockan emellanåt».

I september hölls på de Dövas förening en allmän förberedande kurs i teckenspråk. Även av denna hade man positiva erfarenheter både på lärar- och elevhåll.

Detta må uppmuntra de Dövas förbund att målmedvetet utbilda lärare i teckenspråket och uppehålla hos dem redan uppnådd yrkesskicklighet.

Med hälsningar från Tammerfors.

Annikki Paavilainen.

relsen, som kommer att utbetala lön för i anpassningsträningen ingående undervisning i teckenspråket.

Antecknades att nordiska teckenspråksseminariet hålls i Danmark 15—19.10. 1973.

Social- och hälso-organisationernas förhandlingsdelegation ordnar ett planeringsseminarium på båten Finlandia 14—18.11. 1973. Förbundet beslöt preliminärt utse två representanter.

Förbundet utsåg Esko Sänkinie-mi att delta i en resa till Väst-Tyskland, som ordnas av undervisningsministeriets ungdomsbyrå. Resan är en informations- och rådplägningskurs för representanter från organisationer som bedriver ungdomsarbete.

Verksamhetsledaren fick i uppdrag att insamla uppgifter om lönerna för ledare, lärare och föredragshållare för olika kurser och läger. Samt göra att förslag till lönerna för följande kurstermin.

Förbundet godkände resprogrammet för gästerna från DDR:s dövas förbund samt förslaget om gåvor till dem.

Antecknades att svenska professor i psykologi, Göte Hanson med fru, som inbjudits till huvudtalare på Dövas Dags riksfest, anländer till Helsingfors den 20.9. Samma dag kl. 12.30 ordnas en pressmottagning på förbundsansliet med anledning av Dövas Dag.

Hum.kand. Päivi Pietilä, Åbo, har valts till konsulent för Öst-Finlands distrikt. Hon stationeras i Kuopio och börjar sin verksamhet i början av december.

Konsulent Aira Säisä i Norra Finland avgick den 30.9. 73 från sin tjänst. Tjänsten ledigförklarades och vid medlet av oktober hade 9 personer lämnat in sina ansöknin-

gar. Förbundets arbetsutskott utsåg representanter till nordiska teckenspråksseminariet 15—18.11. i Danmark. De utvalda blev Terttu och Eino Savisaari, Jaakko Väisälä, Liisa Kauppinen och Soile Hämmäläinen.

Liisa Kauppinen valdes till representant för förbundet till planeringsseminariet på båten Finlandia 14—18.11., som ordnas av social- och hälsoorganisationernas rådplägningsdelegationen.

Inbjudan till tävling

Vi inbjuder härmed alla döva bildkonstamatörer i de nordiska länderna att delta i bildkonsttävlingen, som arrangeras under XII Nordiska Dövkongressen i Åbo 14—19. 7.74.

Tävlingsserierna:

1. Teckning: varje tävlande får delta med högst två teckningar, som båda är med i tävlingen. Arbete-na bör vara antingen blyerts- eller kolteckningar. Storlek och motiv efter fritt val.
2. Vattenfärgsmålning: högst två målningar av varje deltagare, båda är med i tävlingen.
3. Oljemålning: högst två målningar av varje deltagare, båda är med i tävlingen.
4. Övriga konstnärliga amatörarbeten (t.ex. skulptur, träsnitt, mosaikarbeten): högst två arbeten av varje deltagare, båda arbetena bedöms skilt för sig.

I tävlingarna får inte delta personer, som är yrkesmän på de områden vars alster finns upptagna i tävlingen.

I alla grenar delas ut I—III pris sålunda: prisdomarna kan efter bedömning utdela flere pris av samma valör och utelämnas t.ex. ett första pris.

Som prisdomare fungerar finska experter på de olika områdena (3 hörande).

Efter tävlingen bör ägaren av utställningsarbetena, eller hans representant, ta föremålen med sig vid avresan. Arbetena sänds per post endast vid anmodan.

Alla arbeten bör vara insända senast 15.6. 1974 till adress: Dövas Förbund, Elisabetsgatan 27 E 10, 00170 Helsingfors 17, Finland. Varje arbete bör medföljas av ett slutet kuvert, som innehåller eget namn och adress.

Varje arbete och brev erhåller ett nummer, kuvertet öppnas först efter domarnas granskning.

Med önskan om talrikt deltagande!

Dövas Förbund r.f.

MINNESLISTAN

Upphöjd på den högsta tronen i världen, sitter människan ändå bara på sin bak. (Montaigne)

8.12. GLAKARLEBY. Föreningen firar lillajulfest kl. 16 i finska församlingslokalen, Torggatan 41.

15.12. HELSINGFORS. Ungdomsklubben och Kameraklubben firar gemensam lillajulfest på föreningen. Medlemmar bjuds på gröt och kaffe.

16.12. JYVÄSKYLÄ. Föreningens julfest kl. 14 på Maaseudun Raittiusliitto, Vaajakoskentie 14.

DÖDSFALL

Fru Maria (Maiju) Lintula f. Mikonsaari avled den 4 oktober vid 96 års ålder i Hyvinge.

Maiju Lintula föddes i Lappee den 21 september 1877. Hon gick i Borgå gamla skrivskola. Hon har varit medlem i Helsingfors dövas förening. Maiju Lintula var den sista överlevande bland de damer som stiftade Helsingfors dövas förenings damklubb. Hon kvarlämnar minnet av en stillsam och vänlig människa, en medlem av den äldre generationen döva. Hon genomlevde sina senare levnadsår på Ävik.

Maiju Lintula välsignades till gravens ro i Sandudds kapell den 20 oktober i närvaro av släkt och vänner.

Helsingfors Dövas Förenings Damklubb hedrar minnet av Maiju Lintula.

TACK!

Tack för vänlig hägkomst på min födelsedag till Helsingfors Dövas Förening genom Aura Ahlbäck för det vackra kortet och penninggåvan, till Prosten och fru Lauri Pauvan för den stora och välkomna gåvan Viittomakielen kuvasanakirja och till Dövas Förbund, Jarmo Narmala, Anna och Erkki Hirvonen samt Rea Stadius. Gud belöne!

Ragnhild Lönnfors

5.1.74. HELSINGFORS. Föreningen firar trettondagsfest med kaffe för sina medlemmar kl. 19 i föreningslokalen. Även gäster är välkomna.

10.1. HELSINGFORS. Bridgeklubbens årsmöte torsdag kl. 19 på föreningen.

15.1. HELSINGFORS. HDF:s schackklubbs årsmöte kl. 19 i HDF:s lokal, Elisabetsgatan 27 A 8.

19.1. HELSINGFORS. Hero r.y. årsmöte kl. 18 i HDF:s lokal, Elisabetsgatan 27 A 8. Alla medlemmars närvaro önskvärd.

26.1. HELSINGFORS. Suomen Kuurojen Ampumaseura ry (Skytteklubben):

Årsmöte kl. 18 på HDF, Elisabetsgatan 27 A 8,

SKAS mästerskapstävlingar i luftgevär kl. 10 på HDF, Samkväm efter årsmötet på HDF,

VI TAR EMOT DET NYA ÅRET

31.12. HELSINGFORS. Hero och Ungdomsklubben firar nyåret på HDF kl. 19. De sista timmarna av nya året fördrivs med spådom, lotteri, tävlingar, tennstöpning m.m. Dans efter blinkljus till kl. 1.30.

TAMMERFORS. Föreningen tar emot det nya året kl. 19—01. Omväxlande program, lekar, kanske dans. Alla medlemmar och gäster välkomna till Satamakatu 1 B 2.

VASA. Döva i Vasa-Jakobstad —Glakarleby—Seinäjoki firar nyårsvaka kl. 20 på Dövas Gård. Zeriets fyramannaorkester spelar. Kom och bese våra nya lokaliteter!

VILLMANSTRAND. Nyårsvakan firas kl. 19 i lokalen, Suoniogatan 13. God buffet, lotteri, dans m.m. Ingen avgift. ÅBO. Nyårsvakan firas kl. 20 på Dövas Gård, nedre salen, med jippo-program. Dans. Arrangör är idrottsklubben Valpas.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32

Seuraavat yhteisöt ja henkilöt onnittelivat Pietarsaaren Kuurojen Yhdistystä lahjoin, kukin, sähköin ja sanoin:

Pietarsaaren valtuusto, puheenjohtaja Bror Lillqvist.

Pietarsaaren kaupunginjohtaja Hans Finne.

Saga ja Karl Mattson, Ruotsi.

Verna Roth perheineen, Ruotsi.

Meri Kruhse, Alli Timonen.

Julia Kiviniemi.

Mouffok Sadok, Algeria.

Christer Ohlsson, Ruotsi.

Kuurojen Liitto r.y.

Västra Nylands Dövas Förening.

Hämeenlinnan Kuurot r.y. Keski-

Suomen Kuurot r.y. Imatran Kuurot r.y. Lappeenrannan Kuurot r.y. Vakka-Suomen Kuurot r.y. Riikimäen Kuurojen Yhdistys r.y. Kotkan Kuurojen yhdistys r.y. Kainuun Kuurot r.y. Joensuun Kuurojen Yhdistys r.y. Rauman Seudun Kuurot r.y. Mikkelin Kuurojen Yhdistys r.y. Oulun Kuurojen Yhdistys

Jatkuu siv. 21

laat pantiin puhumaan puhekielellä ja osin kirjoitettua tekstiä, joka oli pöydällä tms.

Näin tuon ohjelman ja näkemyseni mukaan Markuksentyttären arvostelu on paikalleen osuva. Hän oli arvostelussaan oikeastaan liian leppeä. Itse suutuin niin kovasti, että siltä istumalta kirjoitin kaksi liuskaa arvostelua — todella tulista tekstiä.

Pitääkö ohjelman kuuroista olla sellaista, että kuuro katsoja tuntee itsensä noloksi ja haluaa painua maan alle.

Jotain vikaa tuossa ohjelmassa siis on.

Suurin vika on siinä, että se tehtiin kuulevien asiantuntijoiden voimin.

Ainahan niitä riittää, jotka kuurojen ollessa kyseessä ottavat holhoavan asenteen ja sanovat: Minä tiedän kaiken.

Tämä on varmasti eräille mieltä nostava kirjoitus. Kiukkuista mieltä nimittäin.

Rauhoitutaan. Oli syy ja seuraus. Ellei olisi syytä ei olisi seuraustakaan.

Hyvää Joulua kaikille. Ja mielenmalttia uudelle vuodelle. Kaikille ja myös

toimitussihteerille.

Toivotamme Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

EKENÄS

Västra Nylands dövas förening

Westerholm, Kaija

Hanna & Herman

Vesterlund, Rolf

HAAPAJÄRVI

Knuuti, Kalevi

HELSINKI

Helsingin Kuurojen Yhdistys

Rikström, Torsten med familj

Laukkanen, Aino ja Kauko

Holmberg, Valdemar

Holmberg, Irma

Sanssi, Ismo, Leila ja Jarno

Vuorimies, Kirsti

Kaikkonen, Anne

Laakso, Eeva

Luoma, Seija

Laurila, Erkki

Laurila, Pentti ja Eila ja Matti

Väisälä, Jaakko perh.

Hurtamo, Anja ja Jukka

Blom, Eira, Maria, Carita ja Erkki

Helsingin Kuurojen Bridgekerho

Miettinen, Paul

Turunen, Martti

Hagström, Saima

Lohtander, Mirja ja Reino

Karilas, Solveig

Laurila, Elisabet ja Tapani

Lillunen, Teppo

Rissanen, Helene ja Pekka

Särkijärvi, Liisa

Nieminen, Matti, Silpa ja Sauli

Hiltunen, Jukka

Metsämäki, Risto, Mirja ja Tommi

Savolainen, Aleks. ja Helvi

Enroos, John

Färdig, Lyyli

Friman, Naimi

Lahtinen, Eeva

Ollikka, Ida

Ottela, Marketta

Saunamäki, Matti, Anita ja Marita

Mustamäki, Vappu ja Uno

Sorsa, Kirsti

Månsson, Sigrurd

Tarvonen, Saara, Toivo ja Marita

Saranpää, Markus ja Marita

Laine, Tyyne ja Lauri

Suni, Soini

Nieminen, Heikki

Mujunen, Kalle

Pulkkinen, Reino

Suontakanen, Pentti

Härkönen, Timo

Aro, Marku, Marita ja Tiina

Auvo, Juhani ja Eija perh.

Randell, Reijo ja Vappu perh.

Hermans, Onerva

Vainio, Eero

Liljegren, Erik ja Kersti perh.

Heinonen, Marja ja Matti

Öhrn, Georg ja Astrid

Vainionmäki, Sanna

Hurtamo, Jukka ja Anja

Sivonen, Mervi ja Erkki perh.

Nikula, Reijo, Mildred ja Carola

Mäkilä, Asser

Martola, Terttu och Carl-Eric

Frondelius, Keijo, Irma ja vauva

Hermans, Raimo

Hovi, Kauko ja Hilja perh.

Luttinen, Hilikka ja Unto

Stadius, Rea

Ahlbäck, Ole ja Aura

Pettersson, Väinö

Lähde, Tyyne ja Eino

HÄMEENLINNA

Vähärautio, Yrjö

Liimatainen, Jorma

Valtonen, Kaisu ja Ilmari

Ottelan Ossin »sakki»

Heinonen, Sirkka ja Alpo

Kallio, Aila ja Jaakko perh.

Leinonen, Vilho perh.

Syvänen, Juhani

Bärn, Pauli

IISALMI

Pussinen, Tilda ja Juho

Balk, Hanna ja Veikko

JAKOBSTAD

Jakobstads Dövas Förening

Björn, Hildur

Jansson, Arvid

Lindberg, Aili, Paul och Boris

Bjonbäck, Sven

Bjonbäck, Gunhild

Nuolikoski, Annikki ja Olavi perh.

Saarikoski, Karin, Eero o. Monika

Sandström, Sirkka, Ole, Marko o.

Börje

Björkvik, Vuokko o. Per med fam.

Hellöre, Aina o. Anton

Bjong, Astrid o. Alf

KUHMO

Tolonen, Elsa

KESKI-SUOMI

Keski-Suomen Kuurot ry.

Keski-Suomen Kuurojen Ystävät

Andersin, Elli

Eira, Eine ja Olavi

Fransas, Mirja ja Asser perh.

Frey, Saara

Haarala, Veikko ja Elli perh.

Hantunen, Orvokki

Harakka, Lea ja Niilo, Timo

Harjama, Aino

Heinänen, Lauri

Helin, Lydia

Hiekkänen, Antti

Hintikka, Anja

Hokkanen, Martti

Holopainen, Raili ja Risto

Hummelin, Erkki ja Ritva perh.

Huttunen, Aino ja Tyyne

Hämäläinen, Arvo, Soile ja Petteri

Hänninen, Ida

Ihalainen, Aune

Janhonen, Antero, Pirkko, Marita

ja Marko

Johansson, Pentti ja Pirkko

Jokilampi, Elvi

Jokinen, Matti, Anneli, Markku

ja Harri

Jussila, Paavo, Eeva-Kaisa ja Matti

Juvonen, Elma

Ikävalko, Kirsti, Airi ja Päivi

Kalliola, Paula ja Hannu

Kallio, Elsa

Kangas, Paavo, Airi, Timo ja Alpo

Kiili, Mikko

Kivelä, Eeva

Kivimäki, Antti

Kivistö, Signe

Korhonen, Kaisu ja Pentti

Korhonen, Toivo ja Elsa perh.

Koskinen, Inkeri ja Veikko perh.

Kotro, Irma

Kuparinen, Hilikka

Laitinen, Aino

Laukkanen, Riitta, Seppo ja Soili

Laurila, Matti

K. Lehtomäen perh.

Liimatainen, Anja-Riitta

Linja, Sirkka ja Heikki

Linkola, Helena

Marjamäki, Pirkko

U. Merosen perh.

Mikkonen, Anna-Liisa ja Martti

Moilanen, Annikki ja Pekka perh.

Mustonen, Anna-Liisa

Niemelä, Marjatta

Niemelä, Pasi

Niemelä, Taimi ja Heikki

Nieminen, Seppo

Närhi, Päivi ja Elsa

Onoila, Leena ja Martta

Paksujalka, Sandra ja Mikko

Parkkonen, Olga ja Nestori

Piilola, Helena

Piesala, Anni

Pohjansola, Toini ja Yrjö

Poikonen, Kalevi

Pouru, Inkeri

Ratavaara, Eva ja Jorma

Remes, Maria

Uusi-Maahi, Viljo

Sopanen, Pekka, Aino ja Sorja

Tiittanen, Erkki

Toppila, Annikki ja Lauri

KOKKOLA

Kankkonen, Boris

Hanhikoski, Kurt prh.

Kiviniemi, Julia

Kiviniemi, Juha

Puumala, Kauno

Vuotila, Juhani perh.

Rajala, Irja

Grigström, Runar

Magga, Aili

Ruonaniemi, Elina

Puumala, Raili

Emmes, Onni

KOTKA

Kotkan Kuurojen Yhdistys

Mattila, Olga

Malmi, Maria

Miettinen, Oiva perh.

Niiranen, Leena ja Pentti

Hannula, Asta

KRISTIINANKAUPUNKI

Kärki, Veli

KUOPIO

Kuopion Kuurojen yhd.

Hänninen, Ritva ja Pentti

Ukkola, Alma ja Jaakko

Lyytinen, Kerttu ja Lauri

Saastamoinen, Matti

Ronkainen, Juhani

Holopainen, Anni ja Aarne

Väätäinen, Veikko, Leena ja

Marja-Liisa

Hirvonen, Kauko ja Elisa

Tiina Inari vanhempineen

Sohlström, Alina ja Åke

Kosunen, Esko

Viinikainen, Aila ja Pekka

KYMENLAAKSO

Eloranta, Unto perh.

Leinonen, Aune perh.

Talkina, Liisa

Pohjola, Sakari perh.

Kossila, Eero perh.

Turkia, Sirkka perh.

Kautto, Onni

Kytö, Mirjam ja Matti

Ripattila, Paavo perh.

Ripattila, Helga

Kaukiainen, Toivo perh.

LAHTI

Lahden Kuurojen Yhdistys ry.

Naisten Kerho

Nuorten Kerho

Lahden Kuurot Urheilijat ry.

Auvinen, David ja Sandra

Pohjolainen, Kaisa ja Eero

Kaplas, Sylvi ja Tauno

Höglund, Aini ja Henry

Leikas, Maire ja Pauli

Nurminen, Vappu ja Urho

Isotupa, Lempi ja Viljo

Kilkkilä, Pauli perh.

Saarisalmi, Valma ja Kauko

Lehtonen, Huvi perh.

Kyöperi, Ester

Remmi, Irja ja Kosti

Lehtonen, Onni

Merivirta, Elma ja Yrjö

Nikula, Aino ja Pentti

Tähtinen, Oiva perh.

Paasonen, Aune ja Arvi

Arminen, Tuula

Suuronen, Hannu

Viberg, Elis

Suojala, Aimo perh.

Koivula, Pirjo ja Sari

Tiirikka, Tauno

Koskinen, Veikko perh.

Lepistö, Veikko

Olkkola, Terttu

Ahvonon, Erkki

Hevonpää, Vilho

Sulkanen, Eila, Reino, Esa ja Ari

Mikkola, Reijo

LAPPI

Lapin Kuurojen Yhdistys r.y.

Aalto, Erkki

Pulka, Erkki

Hakso, Kauko

Nissinen, Pentti

Paakki, Reino

⁷⁾ Töyterään mikäli tarpeen maksajalle
llyks om nöydändiat för betalaren

UUDEN VUODEN VASTAANOTTAJAJAISIA

vietetään 31.12. 1973 klo 19 HKY:llä Helsingissä Liisankatu 27 A 8. Kulutetaan jäljellä olevaa vanhaa vuotta ennustuksin, arpajaisin, kilpailuin, tinanvalajaisin y.m. tavalla. Tanssia vilkkuvaloilla uuteen vuoteen 1974 klo 1.30 asti.

TERVETULOA!

Järjestäjinä Hero ja HKY:n Nuortenkerho.

TERVETULOA viettämään

UUDENVUODENVALVOJAJAISIA

Turussa Kuurojentalon alasalissa joulukuun 31 päivänä klo 20. TEMPaiseva OHJELMA. — TANSsia!

Turun Kuurojen Urheiluseura Valpas r.y.

POHJANMAAN KUUROJEN

UUDENVUODEN VALVOJAJAISET

pidetään Vaasassa Kuurojen talossa joulukuun 31 p:nä klo 20.

Musiikista huolehtii 4-miehininen Zeriet-orkesteri.

TULKAA TUTUSTUMAAN UUSITTUIHIN TILOIHIN.

Tervetuloa Vaasaan!

Järj. Vaasa — Pietarsaari — Kokkola — Seinäjoki.

YHDISTYSTOIMINTAA

Kokkolan Kuurojen Yhdistys r.y. Pikkujoulujuhla joulukuun 8 päivänä klo 16 suomalaisessa seurakuntatalossa Torikatu 41. Tervetuloa.

Keski-Suomen Kuurot r.y:n joulujuhlaa vietetään joulukuun 16 päivänä klo 14 Maaseudun Raittiusliiton toimitalossa Vaajakoskentie 14. Kaikki tervetulleita.

Hämeenlinnan Kuurot r.y. Pikkujoulujuhla joulukuun 19 päivänä klo 19 Markkulassa.

Lappeenrannan Kuurot r.y. järjestää uudenvuoden illanistujaiset joulukuun 31 päivänä klo 19 omassa kerhohuoneistossa Suonionkatu 13. Hyvä ravintola, arpajaiset, tanssia y.m. Vapaa pääsy.

Tampereen Kuurojen Yhdistys järjestää uudenvuoden vastaanottajaiset yhdistyksen huoneistossa Sattamakatu 1 B 2 joulukuun 31 päi-

vänä klo 19—01. Vaihtelevaa ohjelmaa, lopuksi leikkiä, ehkä tanssia-kin. Kaikki jäsenet ja vieraat ovat sydämellisesti tervetulleita.

Seinäjoen Kuurot r.y. Vuosikokous tammikuun 28 päivänä vanhasa seurakuntatalossa. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Kaikki jäsenet mukaan.

Helsingin Kuurojen Yhdistyksen Shakkikerhon vuosikokous on tammikuun 15 päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

HKY:n Bridgekerhon vuosikokous pidetään tammikuun 10 päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

Helsingin Ky:n Nuorten Kerhon ja Kamerakerhon yhteinen pikkujoulujuhla joulukuun 15 päivänä HKY:n huoneistossa. Jäsenille vapaa pääsy puuro- ja kahvitarjoiluineen.

Helsingin Ky:n loppiaisjuhla jäsenille kahvitarjoiluineen pidetään tammikuun 5 päivänä klo 19 omassa huoneistossa. Vieraatkin ovat tervetulleita.

Savon ja Pohjois-Karjalan kuurojenyhdistysten yhteinen UUDENVUODEN VASTAANOTTAJAJAISET

Varkaudessa Puurtilan seurakuntakodissa 31.12. alkaen klo 18. Ohjelma monipuolista ja hauskaa.

Tervetuloa kauempaakin.

Sydämellinen kiitokseni Helsingin Kuurojen Yhdistykselle rahalahjasta, rovasti ja rouva Paunulle Viittomakielen Kuvasanakirjasta, Anna ja Erkki Hirvoselle kortista ja Kuurojen Lehdelle huomaavaisuudesta syntymäpäivänäni. Jumala palkitkoon.

Ragnhild Lönnfors.

Kiitän merkkipäivänäni osoitusta huomaavaisuudesta.

Kosti Arvi Tolppo.

Sydämelliset kiitokset kaikille ystävällisestä muistamisesta syntymäpäivänäni.

Eeva Lehtinen.

Asutusviljelijä, työssä käyvä leskimies toivoo alle kouluikäisten lasten kanssa emäntää taloon. Olen huonokuuloinen, kristillismielinen ja kunnollisia asioita harrastava. Toivon kirjeseuraa huonokuuloisen tai kuulevan alle 40 vuotiaan vaatimattoman naisen kanssa.

Vastaukset nimimerkille »Rakennusmies Etelä-Hämeestä, 47», Lokero 62, 13101 Hämeenlinna 10.

**Kuurojen Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä edellisen kuun 7 päivään mennessä osoitt.:
Kuurojen Lehti, Lokero 62, Hämeenlinna.**